19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮ މިޓީ ޔައުމިއްޔ
ޕެޓިޝަން ކޮ މިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން
20 އެޕްރީލް 2022
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަ ން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އ އިމ ރ ތް (ކޮ މިޓީކުރ ކޮޓަރި)5
ފެށުނު ގަޑި: 11:00

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
}ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު؛ މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަޞީރު{
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 2022 ވަނަ އަހަރުގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް ކޮމިޓީއަށް ވަޑައިގެންނެވި އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުންނަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. މިވަގުތު މި ކޮމިޓީގައި އަޅުގަނޑާއެކު ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ޢަބްދުاله ޝަހީމް ޢަބްދުލްޙަކީމް، އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު، ތިނަދޫ
އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްމުޣުނީ، ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް
ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެފަހުން މި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގައިވަނީ ކޮމިޓީއަށް
ލިބިފައިވާ ޕެޓިޝަނަކާ ގުޅޭގޮތުން، އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލުކުރާ މުވައްޒަފުންގެ ފަރާތުން އައި ޕެޓިޝަނަކާ
ގުޅޭގޮތުން އެބޭފުޅުން ހާޒިރުކޮށް ނިންމާފަ. އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުންގެ އެދިވަޑައިގަތުމުގެ މަތިން އަޅުގަނޑު އެ
ބޭފުޅުން ކޮމިޓީއަށް މިވަގުތު ހާ ޒިރުކުރަނީ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) .` އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް ދެންނެވިފަދައިން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައިވާ ޕެޓިޝަނަކާ ގުޅިގެން، އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލަރ ގެ މުވައްޒަފުންގެ ފަރާތުން
ލިބިފައިވާ ޕެޓިޝަނަކާ ގުޅޭގޮތުން ތިބޭފުޅުން މިއަދު މިތަނަށް މި ހާޒިރު ކުރެވުނީ. މިވަގުތު އަޅުގަނޑުމެންނާއެ އްކޮށް
އަލްފާޟިލް އިބްރާހީމް ޠާހާ، ޑެޕިޔުޓީ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އެބަ ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ. އަލްފާޟިލާ ޤުރައިޝާ
އިސްމާޢީލް، ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ، އެޗް.އާރު ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ. އަލްފާޟިލް އިބްރާހީމް ޙަމީދު / ޖެނެރަލް
މެނޭޖަރ، އޭ.ޓީ.އެސް، އަލްފާޟިލާ ނަޒްރާ ޢަބްދުاله / ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ، ޓެލެންޓް އިކު އިޒިޝަން އެންޑް
އެމްޕްލޮއި ރިލޭޝަންސް އެބަ ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ. ވަރަށްބޮޑަށް މަރުޙަބާ ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން އިއްޒަތްތެރި
ބޭފުޅުންނަށް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައިވާ ޕެޓިޝަނުގައި އެ ބޭފުޅުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންބޮޑުވުންތަކުގެ ކުރު
ޚުލާސާއެއް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން. އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލަރުންގެ ޖުމުލަ އުޖޫރައިގެ ބޮޑުބައެއް ބިނާވެފައިވަނީ
ރޭޓިންގ އެލަ ވަންސްގެ މައްޗަށް ކަމަށް ބަޔާންވަނީ. އަދި މި ރޭޓިންގ އެލަވަންސް ބިނާވެ ފައިވަނީ ކޮންޓްރޯލަރުންނަށް
ލިބޭ ތަމްރީނުތަކެއްގެ މައްޗަށް. ޖޫން 2021 ގައި އެއަރ ޓްރެފިކް ސަރވިސްގެ 2 ޔުނިޓަކަށް ބަދަލުކުރުމުން، މާލޭ
ޓަވަރުގެ ޔުނިޓުގެ މުވައްޒަފުންގެ ކެރިއަރ ޕްރޮގްރެސް ވުމަށް ބޭނުންވާ ތަމްރީނުތައް ލިބުމުގެ ފުރުޞަތުވަނީ
ގެއްލިފަ. އަލަށް ހަމަޖެއްސި އުސޫލުގެ ދަށުން މޯލްޑިވްސް އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލް ސެންޓަރ (އެމް.އޭ.ޓީ.ސީ.ސީ)
ޔުނިޓަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ތަމްރީނުތަކެއް ހިމަނާފައި އޮތުމުން، ޓަވަރ ޔުނިޓުގެ މުވައްޒަފުންނާއި އެމް.އޭ.ޓީ.ސީ.ސީގެ
މުވައްޒަފުންނަށް ލިބޭ ރޭޓިންގ އެލަވަންސްގެ ވަރަށްބޮޑު ފަރަގެއް އުފެދިފައިވާ ކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވޭ. މީގެ
ސަބަބުން އަލަށް އޭ.ޓީ.ސީއަށް ވަޒީފާއަށް ނަގާ މުވައްޒަފުންގެ ރޭޓިންގ އެލަވަންސް ޓަވަރު ޔުނިޓުގައި 10 އަހަރާއި
1

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
15 އަހަރަށްވުރެ ގިނަ ދުވަސްވަންދެން މަސައްކަތް ކުރަމުން އަންނަ މުވައްޒަފުންގެ ރޭޓިންގ
އެލަވަންސަށް ވުރެ 50% ބޮޑުވާ ކަމަށް މި ބޭފުޅުން ފާހަގަކޮށްފައިވޭ. އަދި މި ބޮޑު ބޭއިންސާފު އޭ.ޓީ.ސީ
މެނޭޖްމަންޓާއި އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ ވެރިންނަށް ތަކުރާރުކޮށް ހިއްސާ ކުރުމުން ވެސް މިކަމަށް ބީރު ކަންފަތެއް
ދީފައިވާކަން އެ ބޭފުޅުންގެ ޕެޓިޝަނުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވޭ. ދެން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިހުރި
ކަންބޮޑުވުންތަކުގެ ތެރެއިން 2 ވަނަ ޕޮއިންޓެއްގެ ގޮތުގައި މިއޮތީ، ޖަސްޓް ކަލްޗަރ ސިސްޓަމް ގާއިމުކުރެވިފައި
ނެތުމުގެ ސަބަބުން، ސޭފްޓީއާ ގުޅުންހުރި މައްސަލަތައް ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކަށް ރިޕޯޓު ކުރަން ކޮންޓްރޯލަރުން
އިންތިހާއަށް ޖެހިލުންވާ ކަމަށް ކަންބޮޑުވާ މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވޭ. އަދި އޭ.ޓީ.ސީގެ ސޭފްޓީ
އޮޑިޓެއް ދުނިޔޭގެ އޭވިއޭޝަންއާބެހޭ ޖަމުޢިއްޔާއެއް ކަމަށްވާ އިންޓަރނޭޝަނަލް ފެޑެރޭޝަން އޮފް އެއަރ ޓްރެފިކް
ކޮންޓްރޯލަރސް (އޯ.ސީ.އެސްއަށް) 'އިފަޓްކާ' އިނގޭތޯ. އެ ޝޯރޓް ނަމަކަށް މިއޮތީ. އިފަޓްކާ އަދި
އިންޓަރނޭޝަނަލް ޓްރާންސްޕޯޓް ވޯކަރސް ފެޑެރޭޝަން (އައި.ޓީ.އެފް) މެދުވެރިކޮށް ކޮށްދިނުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް
ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ސިވިލްއޭވިއޭޝަނާއި މިނިސްޓަރީ އޮފް ފިނޭންސް އަދި އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގައި ވެސް އެދިފައިވޭ.
ނަމަވެސް އިސްވެ ދެންނެވުނުފަދަ އޮޑިޓެއް މިހާތަނަށް ވެސް ހެދިފައި ނުވާކަން. އާންމުކޮށް އަޅުގަނޑަށް ލަފާ
ކުރެވެނީ ތިބޭފުޅުންނަށް ވެސް މި ޕެޓިޝަނުގެ ކޮޕީއެއް ލިބިފައިވާނެ. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ވަގުތު ސަލާމަތް ކުރުމުގެ
ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ސުވާލުތަކަށް ކަންނޭނގެ ބޮޑަށް ޖަވާބުދޭންވީ. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑު ހަމަ ފްލޯރ ހުޅުވާލަން މިވަގުތު އިއް ޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ފުރުޞަތަށް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޣުނީއަށް
އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން.
ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްމުޣުނީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މުޤައްރިރު، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުން މި ޕެޓިޝަނުގެ މަސައްކަތް އެ ބޭފުޅުން ހާ ޒިރުކޮށްގެން އަޅުގަނޑުމެން
ކުރިއަށް ގެންދާއިރު، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި ޕެޓިޝަނާ ގުޅޭގޮތުން ފުރަތަމަ އެ ފަރާތުން ދެއްވާ
ޖަވާބަކަށްފަހު ކަންނޭނގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މީގައި ސުވާލު ކުރިއަށް ގެންދިއުން އެންމެ ބުއްދިވެރިވާނީ. އެ ބޭފުޅުން
މި ޕެޓިޝަނާ ގުޅޭގޮތުން އަދި މި ހުރި މަޢުލޫމާތުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އެ ބޭފުޅުން ދެއްވާ ޖަވާބަކަށްފަހު
އަޅުގަނޑުމެންގެ ސުވާލުތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުން ކަންނޭނގެ މީގައި ރަނގަޅުވާނީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ކުރިއަށް
ގެންގޮސްދެއްވަން އަޅުގަނޑު އެދެން މުޤައްރިރަށް. ޝުކުރިއްޔާ.
2

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އެގޮތަށް އެދިވަޑައިގަތުމުން އަޅުގަނޑު އެގޮތަށް ކުރިއަށް ދާނަން
އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ވެސް ލަފާ ކުރެވެނީ ތިއީ ހަމަ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތެއް ކަމަށް. އަޅުގަނޑު މިވަގުތު ފުރުޞަތު
އަރުވަން ވަޑައިގެން ތިބި ބޭފު ޅުންގެ ތެރެއިން އިބްރާހީމް ޠާހާއަށް. ޠާހާ ކުރިއަށް.
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޑެޕިއުޓީ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހީމް ޠާހާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` ال ساََّل علََْي كُْ
مُ م.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެ ބޭފުޅެއްގެ ނަމާއި މަޤާމާ ވިދާޅުވެފައި ދެން ކުރިއަށް ގެންދެވިއްޔާ ރަނގަޅު އިނގޭތޯ.
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޑެޕިއުޓީ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހީމް ޠާހާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` އަޅުގަނޑުގެ ނަމަކީ އިބްރާހީމް ތާޙާ. އަޅުގަނޑަކީ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ ޑެޕިއުޓީ މެނޭޖިންގ ޑައިރެކްޓަރ. މި
ޕެޓިޝަންގެ ކޮޕީއެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ލިބިފައި އޮތީ. ދެން ޖުމުލަކޮށް މީގައި މިއިނީ މައިގަނޑު 7
ޕޮއިންޓެއް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ތައްޔާރުކޮށްލައިގެން މި އައީ މި 7 ޕޮއިންޓަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބަލާލާފައި،
މީގައި ހުރި އިޝޫސްތައް އަޅުގަނޑުމެން ބަލާލާފައި މި އައީ. ފުރަތަމަ އެއް ޕޮއިންޓެއްގައި މިއިނީ އަޅުގަނޑުމެން
ޖޫން 2021 ގައި އެއަރ ޓްރެފިކް ސަރވިސްގެ އޯ ގަނައިޒޭޝަން ސްޓްރަކްޗަރ 2 ޔުނިޓަކަށް ބަދަލުކުރި ވާހަކަ. އެއީ
މުޅިން ރަނގަޅު މަޢުލޫމާތެއް ނޫން އިނގޭތޯ. އާދެ! މުޅިން ރަނގަޅު މަޢުލޫމާތެއް ނޫން އިނގޭތޯ. 2010 ގައި، 3
މާރިޗް 2010 ގައި އަޅުގަނޑުމެން ބޯޑުން ފާސްކޮށްފައި އޮތް އޮނިގަނޑެއް މި އޮނިގަނޑަކީ. ދެން ޖޫން 2021 ގައި
އަޅުގަނޑުމެން އޭރުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މެނޭޖްމަންޓުން ކުރި ކަމަކީ އާ ފޯމެޓަކަށް ސްޓްރަކްޗަރ ހަމަ ލީ.
ސްޓްރަކްޗަރއަކީ ހަމަ ބޯޑުން 3 ،2010 މާރިޗްގައި ފާސްކޮށްފައި އޮތް ހަމަ ސްޓްރަކްޗަރ. ސްޓްރަކްޗަރއަކަށް
ބަދަލެއް ނުގެނޭ އިނގޭތޯ. މި އަޅުގަނޑުމެން އަތުގަ އި އެބަހުރި އެ އެއްޗެހިތައް ރެކޯޑްސް ވެސް އިނގޭތޯ. ދެން މި
ޕެޓިޝަނުގައި މިބުނާ އަނެއް ވާހަކައަކީ، އަލަށް ހަމަޖެއްސި އުސޫލުގެ ދަށުން އެމް.އޭ.ޓީ.ސީ.ސީގައި ގިނަ އަދަދެއްގެ
ތަމްރީނުތަކެއް ހިމަނާފައި އޮތުމުން 2 ޔުނިޓުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ލިބޭ ރޭޓިންގ ގެ އެލެވަންސްގެ ފަރަގު ބޮޑުވާ
ވާހަކަ. މިއީ ވެސް މުޅިން ރަނގަޅު މަޢުލޫމާތެއް ނޫން އިނގޭތޯ. މާލޭ ޓަވަރުގަ އާއި އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލް
3

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ސެންޓަރުގައި މަސައްކަތް ކުރާ ހުރިހާ ކޮންޓްރޯލަރުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން 1 މާރިޗް 2016 ގައި އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ
ބޯޑުން ފާސްކޮށްފައި އެބަ އޮ ތް ރޭޓިންގ ޕޮލިސީއެއް. އޭގައި ކަނޑައަޅާފައިވަނީ މާލޭ ޓަވަރާއި، އެއަރ ޓްރެފިކް
ކޮންޓްރޯލް ސެންޓަރުގައި މަސައްކަތް ކުރާ މީހަކަށް ދުވާލަކަށް ކޮންމެ ރޭޓިންގއަކަށް 220 ރުފިޔާ ދޭ ގޮތަށް އަދި
އެންމެ ގިނަވެގެން ގެންގުޅެވޭނީ 4 ރޭޓިންގއޭ ހަމަ 2 ބަޔަށް ވެސް އިނގޭތޯ. މާލޭ ޓަވަރަށް ވެސް، އެއަރ ޓްރެފިކް
ކޮންޓްރޯލް ސެންޓަރަށް ވެސް. ދެން އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިވަގުތު އެބަ އޮތް 17 އެއަރޕޯޓު. ދެން
އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން މި ހުރިހާ އެއަރޕޯޓެއްގެ ޓަވަރު، އޭ.ޓީ.ސީގެ ޚިދުމަތް މި ދެނީ. ރާއްޖެތެރޭ އެއަރޕޯޓުތަކާއި މާލެ
އެއަރޕޯޓުތަކާ ތަފާތު. އެ މާލޭ އެއަރޕޯޓުގައި ޓްރެފިކް ގިނަވެފައި، މަތިންދާ ބޯޓުތައް ގިނަވެފައި، ތަންކޮޅެއް
ކޮމްޕްލެކްސްވީމަ މާލޭގެ އަޅުގަނޑުމެން މި ދޭ އުޖޫރަ ބޮޑުވާނެ ރާއްޖެތެރޭ އެއަރޕޯޓުތަކަށްވުރެ. ރާއްޖެތެރޭ
އެއަރޕޯޓުތަކުގަ އި އަޅުގަނޑުމެން މިދެނީ ކޮންމެ ރޭޓިންގއަކަށް 85 ރުފިޔާ. އެކަމަކު މާލޭގައި އެބަދެން 220 ރުފިޔާ.
އެހެންވީމާ، މާލޭގެ ޓަވަރުގައި މަސައްކަތް ކުރާ ހުރިހާ ކުދިންނަށް ހަމަ މި ޕޮލިސީގެ ދަށުން 220 ރުފިޔާ ލިބޭނެ
އިނގޭތޯ. ދެން މީގެ ތަފާތަކީ ޖޫނިއަރ ކުދިން، އެކުދިން ކޮލިފިކޭޝަން ހަމަނުވަންޏާ، އެ 4 ރޭޓިންގ ހަމަނުވަންޏާ،
4 ލައިސަންސް ނުލިބެންޏާއެއް 4 ލައިސަންސަށް ވާ ވަރަކަށް ފައިސާ ނުލިބޭނެ. އެއީ އިންޓައިމް އެކުދިންގެ
ޓްރެއިނިންގއާއި ކޮލިފިކޭޝަނާ އެ ހިސާބަށް ދިޔައިމަ، ސީނިއަރ ވީމަ ލިބޭނީ 4. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕޮލިސީ
އިންނަ ގޮތް އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް އެޑްކޮށްލަން ބޭނުންވެއްޖެއްޔާ މި ބޭފުޅުންނަށް އޮންނާނެ ދެއްތޯ
އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ބުނެލާތަނުން. އެހެންވީމާ، އެޑްކޮށްލަން ބޭނުންވެއްޖިއްޔާ. އާދެ!
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި ބޭފުޅުން ނިންމާލާފައި ކުރިއަށް ގެންދާނީ ދެއްތޯ؟ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުދެން.
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ، އޭ.ޓީ.އެސް އިބްރާހީމް ޙަމީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. ال ساََّلمُ علََْي كُْ م. އަޅުގަނޑުގެ ނަމަކީ އިބްރާހީމް ޙަމީދު، ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ / އެއަރ ޓްރެފިކް
ސަރވިސަސް. ދެން މިހާރު ޓަވަރާއި ކޮންޓްރޯލަރުންގެ ޓްރެއިނިންގގެ މިހާރު އޮންނަ އުސޫލެއް، މިދިޔަ އަހަރު
އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސްކަހަލަ ބަދަލެއް ނުގެންނަން. ހަމަ ކުރީއްސުރެ ވެސް ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލެއް. ދެން
ކޮންޓްރޯލަރުންނަށް ދެންޖެހޭ ތަމްރީނުތައް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ މައިގަނޑު ސިވިލްއޭވިއޭޝަނާއި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގޮތުން
4

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ބަލާނަމަ އިންޓަރނޭޝަނަލް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޯގަނައިޒޭޝަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ކިޔަނީ އެނެކްސް ވަން. އެނެކްސް
ވަން އާއި ދެން މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީން ނެރެފައި އޮންނާނެ ސިވިލްއޭވިއޭޝަން ރެގިއުލޭޝަނެއް
އޮންނާނެ ސީ.އޭ.އޭ.ޕީ ސިކްސްޓީ ފައިވް. އަޅުގަނޑުމެން މި ކިޔަނީ ކާޕް ސިކްސްޓީ ފައިވް. ކާޕް 65 އަދި އޭގެ
އިތުރުން އޭ.ޓީ.އެސް ޓްރެއިނިންގ އެސެސްމެންޓު މެޑުއަލް އޮންނާނެ. މި 3 ޑޮކިއުމަންޓުގައި ހުންނަ ޓްރެއިނިންގ
ފިޔަވައި އިތުރު ޓްރެއިނިންގއަކީ ކޮންމެހެން ލާޒިމުކުރާ ޓްރެއިނިންގ ނޫން. ދެން އޭގެ އިތުރުން ތަމްރީނުގެ
ފުރުޞަތު ދެވެނީ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ރެގިއުލޭޝަނުން ޑިމާންޑު ކުރާ މެއިން މެންޑަޑިޓް ޓްރެއިނިންގ. ދެން މި
އޮންނަނީ އަދި އަޅުގަނޑުމެން މިކިޔާ އެންސިލަރީ ނުވަތަ ބޭނުންތެރި ޓްރެއިނިންގ. ޓްރެއިނިންގތައް ހުރިހާ
އެއްޗެހިތައް ވެސް އެންމެންނަށް، އެ ތަނެއްގައި މަސައްކަތް ކުރާ މީހުންނަށް އެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުމެން ދެން.
ދެން ދެންމެގައި ތާޙާ ވެސް ވިދާޅުވި ގޮތަށް ޕޮލިސީ އެއްވެސްކަހަލަ ޗޭންޖެއް އައިސްފައެއް ނުވޭ. އެއީ ޕޮލިސީ
ލެވެލްގައި ނިންމަނީ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ ބޯޑުން. 4 ރޭޓިންގ ކަނޑައަޅާފައި އޮންނައިރު ވެސް ހަމަ، އަނެއް ކަމަކީ
އަޅުގަނޑުމެން އެބަ އުޅޭ ރޭޓިންގ ގައިޑްލައިންސް . އެ ރޭޓިންގ ގައިޑްލައިންސްގައި އެންމެފަހުން އަޅުގަނޑުމެން
އެމެންޑުކުރީ ވެސް 2020 ވަނަ އަހަރު ޖަނަވަރީ މަހު. އެއީ ސިވިލްއޭވިއޭޝަނުގެ ރޭޓިންގ ރެގިއުލޭޝަނަށް އައި
ޗޭންޖާ ގުޅިގެން އިނގޭތޯ. އެ ޗޭންޖާ އެކީގައި ވެސް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން އިންނާނެ ސާފުކޮށް ލިޔެފައި ، މާލޭ
ޓަވަރުގައި ވެސް އަދި އެއަރ ޓްރެފިކް ސެންޓަރުގެ މަސައްކަތްކުރާ ކޮންޓްރޯލަރުންނަށް ވެސް އަޕް ޓު ފޯ ރޭޓިންގ
ގެންގުޅޭނީ. އެކަމަކު ވާގޮތަކީ، މިސާލަކަށް ތަނުގެ 6 އަހަރުވާ މީހާއަކަށް އަދި 25 އަހަރުވާ މީހާއާ އެއްވަރަކަށް
ރޭޓިންގއެއް ހަމައެއް ނުވާނެ ނޫންތޯ. އެކަހަލަ ޑިސްކްރިޕެންސީއެއް މި އުޅެނީ. އެހެންވީމާ، އެކަމަކު އިން ޓައިމްގައި
ދާނެ. އަނެއްކާ އަޅުގަނޑު ތިބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވާލަން، މިސާލަކަށް އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލަރުންގެ
ޓްރެއިނިންގއަކީ؛ އަޅުގަނޑުމެން އެއްކަލަ މި ޓްރެއިނިންގތައް އާންމުކޮށް މިއަދާ ހަމައަށް ވެސް ހިންގަނީ
ރާއްޖެއިން ބޭރުން. ވަރަށް އަގުބޮޑު ޓްރެއިނިންގއެއް. ދެން ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ރާއްޖޭގައި އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލައަށް
ޓްރެއިނިންގ އިންސްޓިޓިއުޓް އެސްޓެބްލިޝް ކުރަން މަސައްކަތް ކުރަނީ. މިގޮތުން މިދިޔަ އަހަރު އަޅުގަނޑުމެން 4
މިލިއަން ރުފިޔާ ދީފައި ގެނައި ޓަވަރ ސިމިއުލޭޓަރ އިންސްޓޯލްކޮށް ނިންމާ ފުރަތަމަ ކޯސް ނިމުނީ. މިހާރު ވެސް
މަސައްކަތް ކުރެވެމުން އެބަދޭ. ލަފާ ކުރެވޭ ގޮތުގައި ކުރިއަށް އޮތް 3 މަސް ތެރޭ އަޅުގަނޑުމެން ރޭޑަރ
ސިމިއުލޭޓަރ 1 މިލިއަން ރުފިޔާ އިންސްޓޯލް ކުރާނެ. އަޅުގަނޑުމެން އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގައި ހަމަ ސީދާ ފުލް ފުލެޖު
ޓްރެއިނިންގ އިންސްޓިއުޓެއް ގާއިމުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަނީ. އޭރުން އަޅުގަނޑުމެން އެއްކަލަ ރާއްޖެއިން ބޭރަށް
ފޮނުވަން މިދާ ޚަރަދާއި، ނަގާ ވަގުތު ކުޑަވެގެން، ހަމަ މިހުރިހާ ޓްރެއިނިންގތައް ވެސް އެންމެނަށް ވަރަށް އަވަސް
5

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
މުއްދަތެއްގައި ކުރިއަށްދާނެ. ހަމަ މާލޭ ޓަވަރުގެ ތިބި ކޮންޓްރޯލަރުންނަށް ވެސް ހުރިހާ ޓްރެއިނިންގތައް ރިލެވެންޓު ،
ސިވިލްއޭވިއޭޝަން ރެގިއުލޭޝަން ޑިމާންޑުކުރާ އަދި އޭގެ އިތުރުން މުވައްޒަފުންގެ ކުރިއެރުމަށް ބޭނުންވާ
ޓްރެއިނިންގތައް ހަމަ ބަރާބަރަށް އެ ކަންތައް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ގެންދާނަން. އެގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ތިބޭނީ.
ތެންކިއު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އެހެން ބޭފުޅަކު އެއްޗެއް ވިދާޅުވަން ބޭނުންފުޅިއްޔާ. އާދެ! އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތުއަރުވާނަން. ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޣުނީ.
ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްމުޣުނީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. މަރުޙަބާ ތާޙާ އަދި ޓީމް. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެންމެ ފުރަތަމަ ވެސް ތާޙާ
މަޢުލޫމާތު ދެމުން ވިދާޅުވެއްޖެ 2021 ވަނަ އަހަރުގައި މި ގެނައި ބަދަލެއް ކަމަށް މި ބުނެފައި މި އޮތް ބަދަލަކީ
މިއީކީ ޙަޤީޤަތެއް ނޫން ކަމަށް. ތާޙާ ވިދާޅުވަނީ 2010 ގައި ގެނައި ބަދަލެއް ކަމަށް. 2010 ގައި ގެނައި ބަދަލު
އެއަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށީ ކޮން ތާރީޚެއްގައިތޯ އޭ؟ ވިދާޅުވެއްޖެ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އޭގެ އެބައުޅޭ
ކުޑަކޮށް ، އަޅުގަނޑަށް ސާފުނުވާތީވެ. 2010 ގައި ބޯޑުން ފާސްކުރި ކަމަށް މި އިންނަނީ. އެކަމަކު އެއަށް
ޢަމަލުކުރަން ފެށީ ކޮން ތާރީޚެއްގައިތޯ ދަންނަވާފާނަންތޯ؟ އޭ ގެފަހުން އަޅުގަނޑު ދެވަނަ ވަނަ ސުވާލާއިގެން ކުރިއަށް
ގެންދާނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށްގެންދަވާ.
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ، އޭ.ޓީ.އެސް އިބްރާހީމް ޙަމީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. މިހާރު 2010 ގެ މާރިޗް 3 ގައި ބޯޑުން އެ އޮނިގަނޑު ފާސްކުރީ. އޭގެ ޖެހިގެން އައި ދުވަހު،
މާރިޗް 4 ގައި ކުރީގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް އިންޓަރނަލް މެމޯއާއެކު ސަރކިއުލޭޓުކޮށް މީހުން
ވައްދަންވާ އަދަދާ ހުރިހާ އެއްޗެއް ހަމަޖައްސާފައި ، ހަމަ އެ ދުވަހުން ފެށިގެން އަޅުގަނޑުމެން ޢަމަލުކުރަން ފެށީ.
6

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މުޣުނީ.
ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްމުޣުނީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އަނެއް ސުވާލަކީ، މި ޕެޓިޝަނާ ގުޅިގެން މިހިރަ ކަންތައްތަކާއި، މި ކަންބޮޑުވުންތަކާއި ސްޓާފުންނާ، މި
ބޭފުޅުންނާ އެއްކޮށް އެއްވެސް ވަރަކަށް މަޝްވަރާކުރެވި ވާހަކަދެކެވި، މިކަމާ އެ ބޭފުޅުންގެ ހުރި ކަންބޮޑުވުންތައް
ހިއްސާ ކުރުމަށްފަހު އެއްވެސް ޙައްލެއް ހޯދަން ބޯޑުން ނޫނީ ތި ކުންފުނިން އެއްވެސް މަސައްކަތްތަކެއް ކުރިތޯއޭ ؟
ކުރި ކަމުގައިވަނީނަމަ ކޮންކަހަލަ މަސައްކަތްތަކެ އްތޯ ކުރީ؟ އަދި އޭގެ ނަތީޖާއަކީ ކޮބައިތޯ؟ ދެން އަޅުގަނޑު އެއްކޮށް
ހަމަ ސުވާލުތައް ދަންނަވާލާނަން. ދެން އޭގެފަހުގައި ޖަވާބު. ދެން އަޅުގަނޑު ދެން ފާހަގަކުރަން ބޭނުންވަނީ ،
އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާ ގޮތުގައި ރާއްޖޭގައި މި ޓްރެއިނިންގތައް ދެވޭނެ އިންތިޒާމު
ހަމަޖައްސަވަމުން އެ ގެންދަނީ. ކިހާތާކުއޭ ނިމި، އޭގެ ސަބަބުން މި މުވައްޒަފުންގެ މި ކަންބޮޑުވުންތަކަށް
ކިހާވަރެއްގެ ޙައްލެއް ލިބިގެންދާނެ ކަމަށްތޯ ގަބޫލުކުރެވެނީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ، އާދެ! އިބްރާހީމް ތާޙާ.
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޑެޕިއުޓީ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހީމް ތާޙާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން މި ޕެޓިޝަނާ ގުޅިގެން ސްޓާފުންނާ އަޅުގަނޑު ޕަރސަނަލީ، އަޅުގަނޑު ވެސް
ބައްދަލުކޮށްފިން އިނގޭތޯ. އޭގެ އިތުރަށް އެޗް.އާރު.ޓީމާއި، ދެން އެކި ލެވެލްގެ ބޭފުޅުން، އޭ.ޓީ.ސީގެ މެނޭޖްމަންޓާ
ހުރިހާ ބޭފުޅުން ވެސް ކޮންޓްރޯލަރުންނާ ވަކިވަކިން ބައްދަލުވުންތައް ބޭއްވިން. ދެން އެ ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން
ޔަޤީންކަން އެރުވިން މީގައި މިހިރަ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ބަލަމުންދާކަމަށާއި، ދެން ޙައްލެއް ހޯދުމަށް،
ރަނގަޅު ޙައްލެއް ، މުވައްޒަފުން ވެސް އެދޭކަހަލަ ރަނގަޅު ޙައްލެއް ހޯދުމަށް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް
ކުރަމުންދާކަން. އޭގެ އިތުރަށް ބޯޑަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންވާނީ މަޝްވަރާ ކުރެވިފައި މީގައި ރަނގަޅު ޙަ އްލެއް
ހޯދުމަށް. އެހެންވީމާ، އެ މަސައްކަތްތައް އެބަދޭ ކުރިއަށް. ދެން އަދި އެއްވެސް ކަމެއް ނުއެއް؛ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް
7

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ޢަމަލީ މަސައްކަތެއް އަދި ނުއެއް ފެށޭ. އެކަމަކު ޑިސްކަޝަންސްތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިއަށް ގެންދެވިފައި ވަނީ
ސްޓާފުންނާ ވެސް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އާދެ! ގުޅުންހުރި ސުވާލަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ދޭނަން.
ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްމުޣުނީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑު ސުވާލަކީ ކިހާތާކު ތި، އެ މަސައްކަތްތައް ސްޓާފުންނާއެއްކޮށް ފެށިދާނެތޯ؟ މިހާރު ވަރަށް ގިނަ
ދުވަސްތަކެއް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޫހުން މަޢުލޫމާތު ލިބިގެންދިޔަ ގާތްގަނޑަކަށް ބުނާ ކަމުގައި ވަނީނަމަ ސިސްޓަމް
ހަމަ ހުއްޓޭ ހިސާބަށް ކަންތައް ދިޔަ ކަމަށްވޭ. ސްޓާފުން ޑިއުޓީއަށް ނުނިކުމެ، މުޒާހަރާކޮށް މިކަހަލަ ކަންތައްތަކެއް
ދިޔަ ކަމަށް ވެސް މަޢުލޫމާތު ލިބޭ. އެހެން ކަމަށް ވާނަމަ މިކަހަލަ ކަމެއްގެ ސަބަބުން ރާއްޖޭގެ މައި ދޮރާށި
ބަންދުވުމުގެ ފުރުޞަތު ވެސް އޮންނާނެ. އެހެން ކަމަށް ވަނީނަމަ މިކަމަށް އަވަސް ޙައްލެއް ހޯދުމަށް ކިހާ ވަރަކަށް
މަސައްކަތްކޮށް، ކިހާ އަވަހަކަށް މިކަމުގައި އަވަސް ޙައްލެއް ލިބިދާނެ ކަމަށް ގަބޫލުކުރަންތޯ؟
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ، އޭ.ޓީ.އެސް އިބްރާހީމް ޙަމީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު ސިސްޓަމް ހުއްޓޭ ވާހަކަ، ދެން ބައެއްފަހަރު މީސް މީޑިއާގައި
ދައުރުވާ އެއްޗަށްވުރެ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ޙަޤީޤަތަކީ ޑޮކިއުމަންޓް ކުރެވޭ ކަންތައް ބަލަން ވަރަށް މުހިންމު
ކަންނޭނގެ. މިދިޔަ އަހަރު ސެޕްޓެންބަރު މަހު މޯލްޑިވްސް ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީން އެއަރ ޓްރެފިކް
ސަރވިސަސް އޮޑިޓް ކުރި. އަޅުގަނޑުމެން، ތި ކަހަލަ އެއްވެސް ވާހަކައެއް ނެތް ފާހަގަކޮށްފަ. އަޅުގަނޑުމެން
އަތުގައި އެ އޮޑިޓު ރިޕޯޓު ވެސް އޮންނާނެ. ސިވިލްއޭވިއޭޝަންގައި ވެސް އޮންނާނެ. ސިސްޓަމް ހުއްޓޭ ވާހަކަ؛ ދެން
އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން ވަރަށް ބޮޑަށް ހޭދަ ކޮށްގެން ހަމަ އަބަދުވެސް ސިސްޓަމް އަޕްގްރޭޑްކުރުމާއި،
މެއިންޓެއިންކުރުމާ އެ މަސައްކަތްކުރަނީ. ދެން ޠާހާ ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅަށް އަޅުގަނޑު އިތުރުކޮށްލާނަން. މިހާރު
ޕެޓިޝަން މަޖިލީހަށް އައުމުގެ ކުރީގައި އިނގޭތޯ ސްޓާފުންނާއި މި މައްސަލަ އަޅުގަނޑުމެން، އަސްލު މި މައްސަލަ
ފެށުނު ހިސާބު ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަފާނަން. މާލޭ އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލް ސެންޓަރަށް އިތުރު ސްޓާފުން
ވައްދަންވެގެން އިނގޭތޯ، ސްޓާފްގެ 10 މީހުން އިތުރުކުރަންވެގެން މޭންޕަވަރ އިތުރުކުރަންށާ، އިޢުލާނު ކުރީމަ މާލޭ
8

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ޓަވަރުގައި މި ވަގުތު އެ ތިބި 22 ރޭޓެޑް ކޮންޓްރޯލަރުންގެ ތެރޭ 10 މީހުން މި ރިކުއެސްޓް ކުރަނީ ތިމަންނަމެން
އެތަނަށް ޓްރާންސްފަރ ކުރާށޭ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ އެއީ އެކަން ކުރެވޭނެ ކަމެއް ނޫނޭ. މިހާރު
އެކަކު ދެ މީހަކު ނަމަ އައި.ޖޭ.ޕީގެ ތެރެއިން، އިންޓަރނަލް ޖޮބް ޕޯސްޓިންގ ކުރެވިދާނެއޭ. އެކަމަކު އެގޮތަށް، އެކަމާ
ބެހޭ ގޮތުން އެ މީހުންނާ ވާހަކަދެއްކީމަ އަދި ފަހުން ހަމަ ތިމަންނަމެން ޓްރާންސްފަރ ކުރަން ބޭނުމޭ.
އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން ޚަރަދު ކުރާ ކަމަށް ވަންޏާ ޓްރެއިނިންގއަށް ބަލަމާ ހިނގާ. 10 މީހުންގެ ޓްރެއިނިންގ
އަޅުގަނޑުމެން މި ކިޔަނީ. އެއީ ގާތްގަނޑަކަށް 3.7 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ޓްރެއިނިންގ. އެ މީހުންނަށް ދިން
ޓްރެއިނިންގ މާނައަކީ ބޭކާރުވާނެ. އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއަށް ވާގޮތަ ކީ، އަދި ކޮބާ އިތުރު ވަގުތު މީހުން ޓްރެއިން ކުރަން.
ރޭޓެޑް ކޮންޓްރޯލަރުން، ލައިސަންސް ތަޖުރިބާ ޓަވަރުގައި ތިބި ކޮންޓްރޯލަރުން ކިހިނެއްތޯ އަނެއް ޔުނިޓަށް
އަޅުގަނޑުމެން އެއްފަހަރާ ބައްދަލުކުރާނީ. އަބަދުވެސް ކުރިއަށް ގެންދާ ކަމެއް. އިންޓަރނަލް ޖޮބް ޕޯސްޓިންގ ގެ
ތެރެއިން މީހުން ބަދަލުކުރާނެ ފުރުޞަތު ދޭނެ. އެކަމަކު އެއްފަހަރާ 10 މުވައްޒަފުން ކިހިނެއްތޯ ކުރާނީ. މިއީ އަސްލު
ފެށުނު ހިސާބަކީ. މިކަމާ ގުޅިގެން އެޗް.އާރުއިން، އޭރު އެޗް.އާރުގެ ހެޑަކަށް ހުންނެވި ބޭފުޅާ ޠާހާއާ ދެ ބޭފުޅުން
ވާހަކަދައްކާ ވަރަށް ރަނގަޅަށް އެ ވާހަކަ ކިޔައިދިން. ދެން އެ ބޭފުޅުން ވަޑައިގެންނެވީ މޯލްޑިވްސް
ސިވިލްއޭވިއޭޝަން އޮތޯރިޓީއަށް. އެގްޒެކެޓިވް ޑިރެކްޓަރ ޖަލީލުއާއި ޑިރެކްޓަރ އެއަރ ނެވިގޭޝަން ރާމިޒާއާ
ބައްދަލުކުރި. އެ ބޭފުޅުން ވެސް އެ ވާހަކަ ވިދާޅުވެއްޖެ އިނގޭތޯ. ދެން އަނެއްކާ އަޅުގަނޑުމެން ރީއެޝުއަރެންސް
މިދެނީ ޓްރެއިނިންގއަކީ ކުރިއަށްދާނެ އެއްޗެކޭ. މިހާރު ކަންބޮޑުވުންތަކަކީ، މިހާރު ތިމަންނަމެން 4 ރޭޓިންގ
ކޮންއިރަކުތޯ ހަމަވާނީ. އެ ޓްރެއިނިންގއަކީ ކޮމިޓެޑް ކަމެކޭ އަޅުގަނޑު ؛ ބުނީމަ ބުނީ ސޮއިކޮށްފައި ދޭށޭ މިވެނި
ދުވަހަކުން މިވެނި ޓްރެއިނިންގއެއް ދޭނަމޭ. ކިހިނެއްތޯ އަޅުގަނޑުމެން އެ ކަންތައް ކުރާނީ. އެހެންނަމަވެސް، މި
ޕްރޮގްރެސްލީ މިއަދު ވެސް ހަމަ މަޖިލީހުގެ ބޭފުޅުންކުރެ ވެސް މި ދަންނަވަނީ އަޅުގަނޑުމެން އެކަންތައް އަބަދުވެސް
ކުރާނެ. އެއީ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ ޓާގެޓެއް. އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން ހަމައެކަނި ޓްރެއިން ކުރަނީ، ހަމައެކަނި ރެގިއުލޭޓަރީ
ކިރިޔާ ފުދޭވަރަކަށް ނޫން. މުވައްޒަފުންނަށް ތަމްރީނުދީ އެ މީހުން ކުރިއެރުވުމަކީ ވެސް ހަމަ އީކުއަލީ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިމްޕޯޓެންޓް ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ގެންދާގޮތަކީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން. ޙުސައިން ޤާސިމްއަށް.
9

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. މަރުޙަބާ އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީގެ ބޭފުޅުންނަށް. މީގައި އަޅުގަނޑަށް މި
ފާހަގަކުރެވެނީ މި މައްސަލަ އުފެދިގެން އައި، ތި ބޭފުޅުން ތި ފާހަގަކުރައްވާ ޕޮއިންޓާއި ތަފާތު ޕޮއިންޓެއް
އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވެނީ. އެމް.އޭ.ޓީ.ސީ.ސީއަށް ވަޒީފާއަށް ނަގާ މުވައްޒަފުންގެ ރޭޓިންގ އެލަވަންސް ޓަވަރ
ޔުނިޓުގައި 10 އަހަރު 15 އަހަރު މަސައްކަތް ކުރާ ބޭފުޅުންނަށް ލިބޭ އެލަވަންސް % 50 އާ ތަފާތޭ. އަލަށް ނަގާ
މުވައްޒަފުންގެ އެލަވަންސްގެ 50% އާ ތަފާތޭ. މިހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މައްސަލަ ފެށިފައި އޮތް. ދެންމެ ތި
ފާހަގަކުރެއްވި ޕޮއިންޓާއި އަޅުގަނޑަށް މިއާ ލިބިފައި އޮތް؛ އެހެންވީމާ، މިއަށް ޖަވާބެއް ދެއްވަފާނަންތޯ ފުރަތަމަ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޑެޕިއުޓީ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހީމް ޠާހާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އެމް.އޭ.ޓީ.ސީ.ސީ އާއި މާލޭ ޓަވަރާއި އަދި ރާއްޖޭގައި މިހިރަ 17 ޓަވަރުގެ ޒިންމާތައް ވަރަށް
ތަފާތު އިނގޭތޯ. އެމް.އޭ.ޓީ.ސީ.ސީއަކީ މުޅި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއަރ ސްޕޭސް. ގާތްގަނޑަކަށް 500 ހާސް ނޯޓިކަލް
މޭލު. އޭގެ އިތުރަށް ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ އެއަރޕޯޓަކުން ފުރާ ބޯޓުތަކެއް ފުރަތަމައިނުން ވެސް ބަލަހައްޓާނީ މި
އެމް.އޭ.ޓީ.ސީ.ސީން. އެ މީހުންގެ ޒިންމާގެ ދަށުން އޮންނާނީ. އެކަމަކު އެއާ ތަފާތު މާލޭ ޓަވަރު. މާލެ ޓަވަރު މި
ބަލަހައްޓަނީ ހަމައެކަނި މާލެ އެއަރޕޯޓުން ޖައްސާ ފުރާ ބޯޓު. ވަރަށް ކުޑަ ސަރަޙައްދެއް ބަލަހައްޓާނީ. ރާއްޖޭގެ
ކޮންމެ އެއަރޕޯޓެއްގައި ވެސް އިންނާނެ ޓަވަރެއް. އެ ޓަވަރަކުން މި ބަލަހައްޓަނީ ވަރަށް ކުޑަކުޑަ ސަރަޙައްދެއް.
މިސާލަކަށް ހދ.ކުޅުދުއްފުށި، ކުޅުދުއްފުށި އެއަރޕޯޓުން ބަލަހައްޓާނީ އެ މީހުންގެ އެއަރޕޯޓުގެ ވަށައިގެން 10
ވަރަކަށް މޭލު. އެކަމަކު އެމް.އޭ.ޓީ.ސީ.ސީން މި ބަލަހައްޓަނީ ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ އެއަރޕޯޓަކުން ފުރާ ބޯޓަކާއި އަދި އޭގެ
އިތުރަށް ރާއްޖޭގެ ވަރަށް ބޮޑު އެއަރ ސްޕޭސްއެއް އޮވޭ އިނގޭތޯ. މި ދަންނަވާހެން ފައިވް ހަންޑްރެޑް ތައުޒަން
ސްކެއަރ ނޯޓިކަލް މައިލްސް. އެހެންވީމާ، ޒިންމާ ވަރަށް ބޮޑު. އެހެންވީމާ، ޕޭ ވެސް ތަފާތު. ރާއްޖެތެރޭގެ ޓަވަރުގައި
މަސައްކަތް ކުރާ ކުއްޖަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ދެނީ ދުވާލަކަށް 85 ރުފިޔާ. އެކަމަކު މާލޭ ޓަވަރުގައި މަސައްކަތް
ކުރާ ކުއްޖަކަށް 220 ރުފިޔާ. މާލޭ ކޮންޓްރޯލް ސެންޓަރުގައި މަސައްކަތް ކުރާ ކުއްޖަކަށް ވެސް 220 ރުފިޔާ.
10

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން
އަޙްމަދަށް.
އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުން މި ޕެޓިޝަންގައި ތިއްބެވި، ހުށަހަޅާފައި ތިބި
ނަންތަކުގައި މިތިބަ މުވައްޒަފުން ތި ކުންފުނީގައި މަސައްކަތް ކުރާތާ މިހާރު ކިތައް އަހަރު ވެއްޖެތޯ އަޅުގަނޑަށް
ސާފުކޮށްލަދެއްވަފާނަންތޯ؟
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޑެޕިއުޓީ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހީމް ޠާހާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަކިވަކި މުވައްޒަފުން އަޅުގަނޑަށް ނަންތަކެއް ނުއެއް ފެނޭ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނަންތަކެއް ނުފެނޭ.
ހަމައެކަނި ފެނިފައި ހުރީ އެއްކަލަ ޕެޓިޝަންގެ މިހަރަ ޕޮއިންޓްސްތައް. އެކަމު އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު، ލިބިފައި ހުރި
މަޢުލޫމާތަށް ބަލާފައި ކުށްކަމުގައި ނުވާނަމަ ވަރަށް ޖޫނިއަރ ކުދިންތަކެއް ތީގައި ސޮއިކޮށްފައި އޮތީ އިނގޭތޯ. ގިނައީ
އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
24 ބޭފުޅަކު މީގައި ސޮއިކުރައްވާފައި އެބަ އޮތް އިނގޭތޯ.
އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ސާފު. ދެން އަނެއް ކަމަކީ ވިދާޅުވެއްޖެ ހަމަ މުޅި ރާއްޖޭގެ އިޤުތިޞާދުގެ މައި ބަދަތީ. ވަކި މި ބޭފުޅުންނެއް ނޫން.
ވާހަކައަކީ މުވައްޒަފުންގެ ކުރިއެރުމާއި މުވައްޒަފުންނަށް ތަމްރީނު ދިނުން ތި ވިދާޅުވީ ކޮންޓިނިއުސްކޮށް ގެންދަވާ
ވާހަކަ. ކަމެއް ދިމާވުމުން އެކަމެއް މިހާހިސާބަށް އައުމުގެ ކުރިން ޙައްލުކުރުމުގެ ވިސްނުންފުޅެއް އެއްއިރެއްގައި ވެސް
؟
ގެންގުޅުއްވަންތޯ
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ، އޭ.ޓީ.އެސް އިބްރާހީމް ޙަމީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
11

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ޙަޤީޤަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ފުރަތަމައިނުން ވެސް އެއްކަލަ ސްޓާފް މީޓިންގ އޮވޭ. އަނެއްކާ މި އިޝޫއާ
ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން އިޢުލާނުކުރީމާ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑުމެންނާ ބައްދަލުކުރީ ވޮޗް މެނޭޖަރ. މާނައަކީ ޑިއުޓީތައް
ހިންގަވާ ބޭފުޅުން. ބައްދަލުކުރީމަ އެ ބޭފުޅުންނަށް ދެންނެވީމަ އެ ބޭފުޅުން ވެސް ގަބޫލު ކުރޭ މިސާލަކަށް މާލޭ
ޓަވަރުގައި މަސައްކަތް ކުރާ 10 ކޮންޓްރޯލަރުން އެއްފަހަރާ ބަދަލުނުކުރެވޭނެކަން. އެހެންވެއްޖިއްޔާ، ޓަވަރުގެ
އޮޕަރޭޝަން ހުއްޓޭނެ އިނގޭތޯ. ދެން ޓްރެއިނިންގއަކީ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަތުގައި ހުރިހާ މީހުންގެ
އިންޑިވިޖުއަލް މީހުންގެ؛ ދެން ތި ޕެޓިޝަންގައި ސޮއިކުރައްވާފައި ތިބި ހުރިހާ ބޭފުޅުން ނޭނގެ. 6 އަހަރުވެފައި
ތިބި މީހުން ވެސް އެބަތިބި. ވޮޗް މެނޭޖަރުންގެ ތެރޭގައި އެބަތިބި ކަންނޭނގެ 18 އަހަރުވެފައި ތިބި މީހުން. އެކަމަކު
މިސާލަކަށް މި މާލޭ ޓަވަރުގައި ވޮ ޗް މެނޭޖަރަކަށް މަސައްކަތްކުރަން، މާނައަކީ ޑިއުޓީ މެނޭޖަރަކަށް މަސައްކަތްކުރާ
މީހަކާއި އޭރިއާ ކޮންޓްރޯލް ސެންޓަރ، އަޅުގަނޑުމެން އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލް ސެންޓަރުގައި ކުރާ މީހަކާ
މުސާރައާއި އެލަވަންސާ ހުރިހާ އެއްޗެއް އެއްވަރު. ދެން، އަނެއް ކަމަކީ ބޭސިކް ސެލެރީ އެ އޮންނަ ޕޭ ގްރޭޑަށް
ބަލާފައި މާލޭ އެއަރޕޯޓުގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހެއް ވިޔަސް، ޓަވަރުގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހެއް ވިޔަސް ނުވަތަ
ރާއްޖޭގެ އެހެން އެއަރޕޯޓެއްގައި މަސައްކަތްކުރާ ބޭސިކް ސެލެރީއާއި ޕަރފޯމެންސް އިންސެންޓިވް އެލަވަންސް
އެއްވަރުވާނެ. ހަމައެކަނި ރޭޓިންގ. ރޭޓިންގއޭ އަޅުގަނޑުމެން މި ކިޔަނީ ސިވިލްއޭވިއޭޝަނުން އިޝޫކުރާނެ
ލައިސެންސެއް. އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލަރެއްގެ ގޮތުގައި، މިހާރު ޕައިލެޓުން މަސައްކަތްކުރަނީ ލައިސަންސް
އޮވެގެން. އެހެންވީމާ، އެ ލައިސަންސަށް ބޭސްކޮށް މި ދީފައި ހުންނަނީ އެ ފައިސާ. ދެން، ފައިސާ ދޭ ކަމަށް
ވަންޏާ، ޕޭއަށް ބަލާ ކަމަށް ވަންޏާ މާލޭ ޓަވަރާއި، އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލް ސެންޓަރުގެ ރޭޓިންގ އެލަވަންސަށް
ދުވާލަކަށް ދޭވަރު ހަމަ އެއްވަރުވާނެ. އެއްވެސް ތަފާތެއް ނުހުންނާނެ އިނގޭތޯ. އެއީ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ 2016 ގައި
ފާސްކޮށްފައި އިންނަ، ބޯޑުން ފާސްކުރި ރޭޓިންގ ޕޮލިސީ އެގޮތަށް ކަނޑައަޅާފައި އިނީ. އެގޮތަށް އަދިވެސް
ޢަމަލުކުރަމުން މި ގެންދަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.
އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ގުޅުންހުރި، މިއީ އަޅުގަނޑު ފަހު ސުވާލު. މިހާރު މި ހުރިހާ ޓްރެފިކެއް މަސައްކަތްކުރާ، މިސާލަކަށް 10 އަހަރު،
15 އަހަރު، 20 އަހަރުވެފައި ވެސް ތިބެދާނޭ. ސުވާލަކީ އެހެން ތިބޭ މުވައްޒިފުންނަށް ކުރިއެރުން މިސާލަކަށް،
އަލަށް ނަގާ، ދެންމެ ވިދާޅުވި އަލަށް 10 މުވައްޒިފުން ނަގަނިއްޔޭ އިނގޭތޯ. މިސާލަކަށް އެ މީހުންގެ ނުހުންނާނެ
ތަމްރީނެއް ވެސް އެކައްޗެއް ވެސް އަލަށް ނަގާއިރު. ދެން، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެ ކުދިން އެ މައްސަލަ ޖައްސަނީ،
މިސާލަކަށް މި ކުދިން 6 އަހަރު 7 އަހަރުވެފައި ހުންނައިރުގައި އަދި ތި ވިދާޅުވާ ރޭޓިންގތަކެއް ވެސް ކޮންމެވެސް
12

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ވަރަކަށް ހައްދަވައިގެން ކޯސް ފުރިހަމަކޮށްފައި ހުންނައިރުގައި އެ ތަންތަނަށް ޕްރޮމޯޓުނުވާ މައްސަލަހެން އަޅުގަނޑަށް
ހީވަނީ ބޮޑަށް މި ކުދިން މި ޖައްސަނީ. އެހެންވީމާ، މި ކަމަށް އޮންނަނީ ކޮން ޙައްލެއް؟ އަލަށް ނަގާ 10
ކުދިންނަށްވުރެ ގައިމު ވެސް 7 އަހަރު، 15 އަހަރު، 10 އަހަރުވެފައި ތިބޭ ކުދިން ތަމްރީނާ ހުރިހާ އެއްޗެއް ވެސް
ތި ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ރަނގަޅުވާނެ. ދެން، އެ ކުދިންނަށް އޮވޭތޯ މިސާލަކަށް ޕްރޮމޯޝަން
އެގޮތަށް، ވާހަކައަކީ މީހުން ނެގުމުގައި އެ އަލަށް ނަގާއިރުގައި މި މީހުންނަށް އިސްކަމެއް ދެއްވާފައި އެއްވެސް
އިރެއްގައި. އެއީހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މައިގަނޑު މައްސަލައަކަށް މި ކުދިން މި ޖައްސާ މައްސަލައަކީ.
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ، އޭ.ޓީ.އެސް އިބްރާހީމް ޙަމީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މިހާރު މަޤާމުތަކަށް ޕްރޮމޯޝަން ދޭން، އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގައި މި އޮންނަނީ އިޢުލާނުކުރީމާ އިސް މަޤާމުތަކަށް.
ޓްރޭނިންގ ވެސް މި ލިބެނީ ހަމަ، ޓްރޭނިންގ، އަޅުގަނޑުމެން މީހުން ތަމްރީނުތަކަށް ނަގާއިރު ވެސް ނަގަނީ
ސީނިއަރިޓީއަށް ބޮޑަށް ބަލާފަ. ޓެކްނިކަލީ ޕޮއިންޓުދޭ އުސޫލެއް މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ގެންގުޅެން.
މިސާލަކަށް 50% ފުރަތަމަ ވެސް ދާނީ ސީނިއަރިޓީއަށް. އެހެންވީމާ، މާލޭގެ އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލް ސެންޓަރަށް
މި އަލަށް ވައްދާ މީހަކާއި ޕޭ ގްރޭޑް އެއްވަރެއްނުވާނެ ފުރަތަމަ ޓަވަރަށް އެއްވަރުވާ މީހުން ވެސް. މުސާރަ ވެސް
އެއްވަރު ނުވާނެ ރޭޓިން އެލަވެންސް. އަނެއް ކަމަކީ ޓްރޭނިންގ ތަމްރީނު...
އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ ޕޭ ވާހަކައެއް ނޫން އިނގޭތޯ އެއްވެސް ހާލެއްގައި. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ މިސާލަކަށް
މި ޓަވަރު އެކި ތަންތާ، އަޅުގަނޑަށް ވެސް އިނގޭ އެ، މިސާލަކަށް ދެންމެ ޠާހާ އެ ވިދާޅުވި ގޮތަށް ކުޅުދުއްފުށީގައި
ޓަވަރުގައި އިންނަ ބޭފުޅަކަށް ލިބިވަޑައެއް ނުގަންނަވާނެ މާލޭ ޓްރެފިކްގައި އެ އިންނަ ބޭފުޅެއް، އެއީ އެ ބޭފުޅާ
ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތާއި ވަގުތާ ވެސް ތަފާތުވާނެ. އެއްކަލަ، އެ އެއް ނޫން އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. އަޅުގަނޑު މި
ދަންނަވަނީ މިހެން 12 ،10 އަހަރުވެފައި، 15 އަހަރުވެފައި މިސާލަކަށް ހުންނަ، ތަމްރީނު ލިބިފައި ހުންނަ
ބޭފުޅުންނަށް ކުރިއެރުން ލިބުމުގައި މިސާލަކަށް، މި ކުދިން ބޭނުންވެދާނެ މިސާލަކަށް މާލޭ ޓްރެފިކް. އެ ރޭޓިންގއާ
އެ ގޮތަށް ވާ ކަމަށް ވަންޏާ އިޢުލާނުކުރާ އެތީގެ % 50 އެއް ނޫނޭ. ތަމްރީނު ލިބިފައި ތިބި ކުދިންނަށް ޕްރޮމޯޝަން
ލިބުމުގައި މިސާލަކަށް އެ ކުއްޖަކު އެދިދާނެ ތިމަންނަ އެ ތަނަށް ދާން. އެގޮތުން ތި ބޭފުޅުން އެ މަގުފަހިކުރެވިފައި
އޮވޭތޯ ކުންފުނީގައި؟ އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ.
13

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ، ޓެލެންޓް އިކުއިޒިޝަން އެންޑް އެމްޕްލޮއި
ރިލޭޝަންސްގެ ނަޒްރާ ޢަބްދުاله ވާހަކަދެއްކެވުން:
السالم عليكم . އަޅުގަނޑު ނަޒްރާ އިނގޭތޯ. ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ، ޓެލެންޓް އެކުއިޒިޝަން އެންޑް އެމްޕްލޮއި
ރިލޭޝަންސް. އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ ސެކްޝަންސްތަކަށް ޔުނިޓުތަކަށް ވެސް ހުންނާނެ މޭންޕަވަރ އަދަދުތަކެއް
ޑިސައިޑްކޮށްފައި އޯލްރެޑީ. އެހެންވީމާ، އެ އަދަދަށް މިސާލަކަށް މެޓް.ސީ.ސީން ވޭކެންސީއެއް ކްރިއޭޓްވާއިރުގައި
ޓަވަރުގެ ބޭފުޅުން މި ބޭނުންފުޅުވަނީ މި ކޮޅަށް ޓްރާންސްފަރވާން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން އެއްކަލަ ކުރިން
ފާހަގަކުރެއްވިހެން އެބަ ޓެލެންޓް ރިޓެއިންކުރުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަރަށް މުހިންމޭ. ޓަވަރުގައި ތިއްބަވާ
ތަޖުރިބާ ހުރި ރޭޓް ހޯލްޑްކުރާ ފަރާތްތައް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ހުރިހާ ބޭފުޅުންނެއް ނެތޭ އެކަމަޑޭޓްކުރެވޭ ކަށް
މެޓް.ސީ.ސީއަށް. ބިކޯޒް ޓަވަރ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ އެ ޓެލެންޓް ރިޓެއިންކޮށްފައި ސްޓްރެންތު
ހިފަހައްޓަން. އެހެންވީމާ، އެ އުސޫލުގެ ތެރެއިން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ފެނޭ، މިސާލަކަށް މި ސްޓާފް ޓަވަރގައި
ހުރެގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭތި އެ އޮޕޮޗުނިޓީ ބިޒްނަސް ވައިސްކޮށް އެބަ ރަނގަޅުވޭ. އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅުން އެ
ޑިމާންޑުކުރާ ވަރަކަށް ޔެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފަހަރެއްގައި އެކަމަޑޭޓްނުކުރެވިދާނެ. އެކަމަކު އޭތި ލިމިޓެއްނުކުރޭ.
ހަމަ މެޓް.ސީ.ސީގެ ފުރުޞަތު އޮވެއްޖެއްޔާމު ބޭރުން ހަމަ އެޕްލައިކުރާ ފަރާތެކޭ އިންޓަރނަލްކޮށް އެޕްލައިކުރާ
ފަރާތަކަށް ވެސް ހަމަ ފުރުޞަތު ދެވިގެންދެއޭ. އޭތި ހުރަހެއް ނާޅައޭ އަސްލުގައި ޓަވަރގައި ހުންނަ ބޭފުޅަކަށް މި
މޫވްކުރަން އަންލެސް ދެއަރ އިޒް އެއްކަލަ ބިޒްނަސް ރިކުއަޔަރމެންޓެއް އެ ރިޓެއިންކުރުމުގެ. އާދެ!
އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ އެ އެއްގޮތަކަށް ވެސް ތި ބޭފުޅުންގެ ރެގިއުލޭޝަނަކަސް އެހެން އެއްޗަކަސް، އަޅުގަނޑު މި
ދަންނަވަނީ މިސާލަކަށް މިހެން ތިބޭ ކުދިންނަށް މިސާލަކަށް އިޢުލާނެއްކުރީމާ އެ ތަނުން ކުއްޖަކު އެދިދާނޭ
މިސާލަކަށް ދާން. މިސާލަކަށް އެ ކުއްޖާ އެބަހުއްޓޭ 15 އަހަރު ނުވަތަ 20 އަހަރުވެފަ. އެ ޗާންސް އެ ކުދިންނަށް
ލިބިގެންދޭތޯ؟ އެއީ އަޅުގަނޑު. އެއީ ވެދާނެ އެއް ކުއްޖަކަށް ވެސް، ނުވަތަ 3 ކުއްޖަކަށް ވެސް. އޭރުން އެ
ސެކްޝަނުގައި މިސާލަކަށް އެ ކުދިންނަށް އެބަ އިނގޭތާ އެބަ ލިބޭކަން މި މިސާލަކަށް ތިމަންނަމެންނަށް މި
ކުރިއެރުމެއް. އެއީ އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވާ އެއްޗަކީ.
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ، އެޗް.އާރު ޤުރައިޝާ އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
14

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ال ساََّلمُ علََْي كُْ م. ގުރައިޝާ އިސްމާޢީލް އިނގޭތޯ، އަޅުގަނޑު އެޗް.އާރު، ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ. މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު
ތި އިންޑިކޭޓުކުރައްވާ ވާހަކައަށް އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ބުނެލާނަން. ހަމައެކަނި އޭ.ޓީ.ސީގައެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން
އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގައި އޮންނަ ރެކްރޫޓްމަންޓް ޕޮލިސީގައި އޮވޭ ދެ ބައެއް. އެއް ބަޔަކީ އިންޓަރނަލީ އަޅުގަނޑުމެން
ނަގާ ބައެއް އުޅޭނެ އައި.ޖޭ.ޕީ ޖަހައިގެން. އެއަށް ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑުމެން ސްޓާފުންނަށް ކުރިމަތިލެވޭނީ. އޭގައި
އަޅުގަނޑުމެންގެ ކްރައިޓީރިއާތައް ވެސް ހުންނާނީ ޙަޤީޤަތަށް ދަންނަވަންޏާ ދަށްކޮށްފައި ހުންނާނީ. އެކަމަކު
ބައެއްކަހަލަ ޕޯސްޓުތަކަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އައި.ޖޭ.ޕީއެއް ޖަހައިގެން އެ ކޮމްޕިޓެންސް ނުލިބޭނެކަހަލަ ޕޯސްޓުތައް
ވެސް އާދޭ. އެހެންވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން އެ ހަމަ އެކްސްޓަރނަލްއަށް ޕަބްލިޝްކުރާނީ، އިންޓަރނަލް ކުދިންނަށް
ވެސް ލެވޭނެ. އެކަމަކު ކްރައިޓީރިއާ ތަފާތުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެން އިންޓަރނަލީ ކުދިންނަށް ފުރުޞަތު ދޭންވެގެން
ބޮޑަށް ހުންނާނީ ތަޖުރިބާއަށް ބަލާފައި، ކޮލިފިކޭޝަންސްއަކަށް ނޫން. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ އަޅުގަނޑުމެން
އެއަރޕޯޓުގައި މި މަސައްކަތްކުރާ ސްޓާފުންނަކީ، ވަރަށް ގިނަ ދުވަސްވެފައި ތިބި ސްޓާފުންތަކެއް އެބަ ތިބޭ
ކޮންމެހެން އެކަޑަމިކް ކޮލިފިކޭޝަންސްތަކެއް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް އެ މީހުންގެ އެކްސްޕީރިއަންސް އެބަހުރޭ.
އެހެންވީމާ، އިންޓަރނަލީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ފެއަރވާންވެގެން އެގޮތަށް ހަދަނީ. އިންޓަރނަލީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ
ތަޖުރިބާއަށް ބަލާނީ. އެއީ ހަމަ އެ މީހުންނަށް ދޭންވެގެން. އެކަމަކު ބައެއްކަހަލަ ޕޯސްޓުތަކަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް
އެހެނެއް އެފޯޑެއްނުކުރެވޭ. ދެން، މި ކޭސްގައި މިވާ ގޮތަކީ އަޅުގަނޑުމެން އެޗް.އާރު ޕަރސްޕެކްޓިވްއަކުން
ވިސްނިއަސް ޓަވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުދިންތަކެއް، މާލޭ ޓަވަރަށް މި ޓްރެއިންކުރަނީ ކުދިންތަކެއް ހަމަ ވަރަށް ބޮޑު
ޚަރަދެއްކޮށްގެން. މި ބޭފުޅުން މި ބޭނުންވަނީ އިތުރަށް އެއްކަލަ ބޭރުން އެމް.އޭ.ޓީ.ސީ.ސީއަށް ކުދިން ނުގެނެސް
އަބަދު ވެސް ޓަވަރުންނޭ ކުދިން ދާން ޖެހޭނީ އެ ތަނަށް. އޭގެ މާނައަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ކުދިންނަށް މިހާރު
ދީފައި އެހެރަ ޓްރޭނިންގ ދިޔައީ. މި ތަނަށް އަނެއްކާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޓްރެއިންކުރަންޖެހޭނީ އެ ކުދިން ވެސް،
މި ތަނަށް ވައްދާ ކުދިން ވެސް ހަމަ އަލުން ޓްރެއިންކުރަން މި ޖެހެނީ. ވީ އަރ ޓޯކިންގ އެބައުޓް މިލިއަންސް އޮފް
ޑޮލަރސް އަސްލު ދެއްތޯ؟ ދެން، އަނެއް ކަމަކީ ޓަވަރުން އަޅުގަނޑުމެން ކުދިން މި ގޮތަށް ޓްރާންސްފަރކުރަންޏާ
ޓަވަރުގައި އަބަދުވެސް ތިބޭނީ ޖޫނިއަރ ކުދިން ނޫންތޯ؟ އެކްސްޕީރިއަސްޑް ހުރިހާ މީހުން އަންނާނީ މި ކޮޅަކަށްނު؟
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭޒް އަ ބިޒްނަސް ޕަރސްޕެކްޓިވްއަކުން އެއީ އެހާ ޕްރެކްޓިކަލް ކަމެއް ނޫން.
އެހެންވީމާ، އެ ޑިމާންޑު، މިހާރު ވެސް އެކަމަކު ހުޅުވާލާފައި އޮތް ފުރުޞަތުގައި ވެސް 5 ފުރުޞަތު އޮންނާނީ ހަމަ
ޓަވަރަށް ދީފަ. 5 ބޭރުން މި ނަގަނީ. ތެންކިއު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
15

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން. އޭގެ ފަހުގައި ކެޔޮދޫ
ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ދޭނަން.
އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޑުކޮށްލައްވާ! ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިޒާމީ މައްސަލައެއް ގައި.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، މުޤައްރިރު، މިއަދު ކޮމިޓީ ތި ގެންދަވަނީއެއް އެއްވެސް އުސޫލަކުން ނޫންކަން. އެއީ
އަޅުގަނޑު ސުވާލުކޮށް، އަޅުގަނޑަށް އެ ފުރުޞަތު ގެއްލުވައިލީމާ އަޅުގަނޑު އެއަށް...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މަޢާފްކުރައްވާ އިނގޭތޯ! އަޅުގަނޑު ހީކުރީ ޙަޤީޤަތުގައި ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ސުވާލުކުރައްވާފައި،
އޭގެފަހުގައި ސުވާލެއް ނުކުރައްވާނެ ކަމަށް. އަޅުގަނޑު ތިކޮޅު ބަލާލިއިރުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެއަށް ކޮމެންޓެއް
ނައީމަ އަޅުގަނޑު ދެވަނަ ފުރުޞަތެއް ދެއްވީ އިތުރު ބޭފުޅަކަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް މަޢާފްކުރައްވާތި އެގޮތަށް އެކަން
ވެއްޖެއްޔާ. އަޅުގަނޑު އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ފުރުޞަތު ދޭނަން. އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ ޙަޤީޤަތުގައި މި މުވައްޒަފުންނަކީ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއަށް
ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ރައުސުލްމާލަކަށްވާނީ އިނގޭތޯ. ދެން، ވަރަށް ގިނަދުވަސްވީ މުވައްޒަފުން ވެސް މި ޕެޓިޝަންގައި
ސޮއިކޮށްފައި އެބަހުރި. ގާތްގަނޑަކަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލު ކުރާގޮތުން ހަމަ 15 އަހަރު، 16 އަހަރުވަންދެން
މަސައްކަތްކޮށްފައި ތިބި ބައެއް މުވައްޒަފުން ވެސް ޕެޓިޝަންގައި ސޮއިކޮށްފައި އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، ތި ތަނުގެ
އިންޓަރނަލީ ކަންކަން މީގެކުރިން ގޮއްސަ ހުރި ގޮތް ވެސް ހަމަ ރަނގަޅަށް އެ މުވައްޒަފުންނަށް
އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ. މައިގަނޑުގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި
16

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
މީގައި މިއުޅޭ އިޝޫއަކީ، މީގެކުރީގައި ކަން ހިނގަމުންއައި ގޮތް ބަދަލެއް އައިސްގެން މި އުޅެނީ. މި
މުވައްޒަފުންނަށް ގަބޫލު މި ކުރެވެނީ ކުރިން ކަން ހިނގަމުން އައި ގޮތަށްވުރެ ގޯސްގޮތަކަށޭ ބަދަލު މިވީ. ނޫނީ މި
މުވައްޒަފުންގެ ބައެއް ޙައްޤުތައް މިއައި ބަދަލާއެކު އެބަ ގެއްލޭ. މިސާލަކަށް ދަންނަވަނީނަމަ މުވައްޒަފުން ކުރީގައި މި
ޕްރޮމޯޓުވަމުން މި އަންނަނީ އެއް ސެކްޝަނުން އަނެއް ސެކްޝަނަށް. ދެން، އެއީ އޭރުގައި އެ މުވައްޒަފުން
ގަބޫލުކޮށްގެން ތިބީ ވަރަށް ބޮޑު ހަމަ ރަނގަޅު އެންކަރޭޖުމަންޓެއް އޭގައި އެބަ ލިބޭ. މުވައްޒަފުންގެ މެދުގައި މި
ކުރިއަރައިދިއުމަށް ކޮމްޕެޓިޝަނެއް އެބަ އުފެދޭ. މުސާރައިގެ ކުރިއެރުން އެބަ ލިބޭ މި ބަދަލުތަކާ އެއްކޮށް އަދި
އިތުރު ޓްރެއިނިންގ ތަކާ ވެސް އެއްކޮށް. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު މި ގެނެވުނު ބަދަލު އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަ މި
ކުރެވެނީ، މިހާރު މިއޮތީ މުޅި ތަން އެއް ސެކްޝަނަކަށް ބަދަލުކޮށްލެވިފައި ދެއްތޯ، ކުރިން ތިން ޔުނިޓެއް ގޮތުގައި
މަސައްކަތްކުރަމުން އައިއިރުގައި. ކުރީގައި ތިން ޔުނިޓް އޮތްއިރުގައި އެއް ޔުނިޓުން އަނެއް ޔުނިޓަށް ދިޔުމުގައި
ވާދަވެރިކަމެއް އެބަހުރި. އަނެއްކާ އެ ދިޔުން، އެ ޕްރޮމޯޓްވުން އެއީ މުސާރައިގެ ގޮތުން ވެސް ލިބޭ ޕްރޮމޯޓެއް. އަދި
އެ މުވައްޒަފުން ވެސް ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ލިބޭ ކުރިއެރުމެއް. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު އެ ތިން ޔުނިޓް އެއްކޮށްލާފައި
ޓަވަރުގައި ތިބި ކުދިން ތިއްބާ އޭގެ ؛ ކުރިން އެ އިންނަ ނިޒާމުން އެ މުވައްޒަފުން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ކުރިއެރުމަކާ
އެއްކޮށް ދެވޭ ޔުނިޓެއް ދެން އިންނަ ޔުނިޓަކީ. އެތަނަށް ސީދާ ޑައިރެކްޓް މުވައްޒަފުން ރެކްރޫޓްކުރުން އެ މިހާރު
ތިބި މުވައްޒަފުން ގަބޫލުކުރަނީ އެ މުވައްޒަފުންނަށް އެ ތަނަށް ޕްރޮމޯޓްވުމުގެ ފުރުޞަތު ނުދީ، އަލަށް ކުދިން
ނެގުމަކީ އެއީ އެ ކުދިންނަށް ލިބޭ ގެއްލުމެއް ކަމަށް. އެ ކުދިންނަށް އޮތް ޕްރޮމޯޝަން އޮޕޮޗުނިޓީ ނޫނީ މުސާރައިގެ
ކުރިއެރުމެއް ހޯދަން އޮތް އޮޕްޗުނިޓީ ބަންދުކުރަނީ ކަމަށް، ނޫނީ ބަންދުވެގެން ދަނީ ކަމަށް. ދެން، މިއީ އެގޮތަށް
އެކަންވާ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑަށް ވެސް ގަބޫލުކުރެވެނީ މުވައްޒަފުންގެ ކުރިއެރުމަށް އެބަ ހުރަހެއް އެޅެއޭ. އަދި
މުވައްޒަފުންގެ މޯޓިވޭޝަން އާއި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ރޫޙަށް ކޮންމެވެސްވަރެއްގެ ހުރަސްތަކެއް މީގެއިން އަންނާނެ.
އެހެންވީމާ، އެ ބަދަލުކުރި ބަދަލުކުރުން ޕޮޒިޓި ވް އެ އްޗެއްގެ ގޮތުގައި، ރަނގަޅު ބަދަލެއް ގޮތުގައި އިޞްލާޙުކޮށްލެވޭނެ
މަގެއް ނެތްބާއޭ، ގޮތެއް ނެތްބާ ވައޭ. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަންޖެހޭނެ، ތި ބޭފުޅުންނަކީ އެ މުވައްޒަފުންގެ ވެރިންގެ
ހައިސިއްޔަތުން ވެސް ގަބޫލުފުޅުކުރައްވަންޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ މި ގެނެވުނު މި ބަދަލާ އެއްކޮށް
މުވައްޒަފުންނަށް ހިތްހަމަނުޖެހުމެއް އަތުވެއްޖެ. އެއީ ކުންފުންޏަށް ވެސް ލިބޭނެ ގެއްލުމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު
ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމަ، އެ ހިތްހަމަނުޖެހުން ކުޑަކޮށް، ހިތްހަމަޖެހުން ހޯދައިދޭން މަސައްކަތްކުރަން މިއަދު ތިއްބެވީ
އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ހަމަ ތި ކުންފުނީގެ ވެރިން، އެ މުވައްޒަފުންގެ ވެރިން. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަނޑު
އެއް ސުވާލު. އަނެއް ކަމަކީ އަޅުގަނޑު މި ހިތަށް ވަންނަނީ، ކުއްލިއަކަށް ހަމަ 10 މުވައްޒަފުން ކީއްވެބާއޭ އެއް
17

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ޑިޕާޓްމަންޓަކަށް ނަގަން މި ޖެހުނީ. ތި ބޭފުޅުން ތި ފާހަގަކުރައްވާހެން ޓަވަރުގައި ތިބެފައި ކުއްލިއަކަށް 10
މުވައްޒަފުން އެހެން ތަނަކަށް ގެންދަންޖެހުން އެއީ ކުރެވޭނެ ކަމެއް ނޫން، ފަސޭހަކަމެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް،
ކޮންމެވެސް އެހެން ސެކްޝަނަކުން ތިއުޅެނީ 10 މަޤާމެއް ހުސްވެގެންނޫންތޯ؟ އެހެންވެ ގެ ންނޫންތޯ 10 މުވައްޒަފުން
އެއްފަހަރާ ނަގަން މި ޖެހޭނީ. އެހެން އެކަން 10 މުވައްޒަފުން އެއްފަހަރާ ނަގަންޖެހުނީމަ އަޅުގަނޑު ހިތަށް މިއެރީ
މިދިޔަ މާޒީގައި، އެ ވެކެންސީތައް ހުސްވީމަ އަނެއްކާ އެ އްކަލަ އެ ވެކެންސީތަކަށް ޕްރޮމޯޓުވާން ފުރުޞަތު ނުދީ
ހިފެހެއްޓިފައި އޮތީބާއޭ ވަރަށް ދިގު ދުވަސްތަކެއްވަންދެން. އެހެންވެގެންބާ ވައޭ ކުއްލިއަކަށް 10 މުވައްޒަފުން
ނަގަންޖެހިގެން މިއުޅެނީ. އަޅުގަނޑަށް ހަމަ އެކަން ސާފުކޮށްލަދެއްވުން އެދެން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ، އާދެ! ނަޒްރާ. ނަޒްރާއަށް.
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ، ޓެލެންޓް އިކުއިޒިޝަން އެންޑް އެމްޕްލޮއި
ރިލޭޝަންސްގެ ނަޒްރާ ޢަބްދުاله ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހަމަ ފެށުނުއިރުގައި ދެން ޠާހާ ފާހަގަކޮށްލެއްވިހެން މި ޗޭންޖަކީ ރީސެންޓްލީ ގެނެވުނު ޗޭންޖެއް ނޫން. 2010 ގައި.
ދެން، ކުއެޝްޔަނަކީ ކީއްވެގެންހެއްޔޭ މިހާރު މި ބޭފުޅުން ފުރަސްޓޭޝަނެއް ބިލްޑުވެގެން މިއުޅެނީ. 2010 ގެ
ސްޓްރަކްޗަރގައި ޗޭންކުރެވުނުއިރުގައި ދެ ޔުނިޓެއް ވަކިކޮށްފައި، ދެ ޔުނިޓް ހިންގުމާ ވެސް ހަވާލުކޮށްފައި ހުރީ ވަކި
ފަރާތްތަކަކާ ހަމަ 2010 ގައި. ދެން، އޭރުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ބިޒްނަސް ނީޑަކަށް، މޭ ންޕަވަރ ރިކުއަ ޔަރމެންޓް
ފަހަރެއްގައި މަދުވެފައި އޮތުން ވެސް އެކަށީގެންވޭ 2010 ގައި. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށް ވަނީނަމަ މިހާ ބޮޑު
ކޮމްޕެޓިޝަނެއް ދެ ފަރާތުގައި ނުހުރެދާނެ. އެހެންވީމަ، މެޓް.ސީ.ސީއަށް އޮވެދާނެ ހަމަ ޓަވަރުގެ ތެރެއިން މޫވުވާން
ވެސް ފުރުޞަތު. އެކަމަކު، ބިޒްނަސް ގްރޯވަމުން އަންނަވަރަކަށް، ޓްރެފިކް އިންކްރީސްވަމުން އަންނަވަރަކަށް
ރިކުއަޔަރމެންޓް މެންޕަވަރގައި އެބަ އިތުރު ވެގެންދޭ. އެހެންވީމާ، މެޓް.ސީ.ސީއަށް އެ އިތުރުވާ މެންޕަވަރ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފީލްކުރެވޭނީ ކޮންމެވެސްވަރަކަށް ދެއްތޯ އެ ޓަވަރުން، އިފް ވީ ތިންކް އެބައުޓް ދަ ބިޒްނަސް
ޕަރސްޕެކްޓިވް. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަހަލަ ސިޓުއޭޝަންގައި ދެ ކަމެއް މި ޗެލެންޖު މިވަނީ. މުވައްޒަފުންގެ
ޑިމާންޑް ފުލްފިލްކޮށްދިނުން ބިޒްނަސްއަށް އޭގެއިން އިމްޕެކްޓް ނުވާ ގޮތަށް. އަޅުގަނޑުމެން އެކަމަޑޭޓްކޮށްދިނީމޭ
ޓަވަރުން މުވައްޒަފުން މެޓް.ސީ.ސީއަށް، ހަމަ ގިނަ ދުވަސްވީ މުވައްޒަފުންނަށް އިންޓަރނަލް ޓްރާންސްފަރގެ
18

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ތެރެއިން މެޓް.ސީ.ސީއަށް ބިޒްނަސްއަށް އޭގެއިން އިމްޕެކްޓްނުވާ ވަރަށް. ބިޒްނަސްއޭ އަޅުގަނޑު މި މާނަ ކުރަނީ،
ކުރިން ފާހަގަކުރިހެން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ޖެހޭ ތަޖުރިބާ ހުރި ރޭޓް ހޯލްޑުކުރާ ފަރާތްތައް މާލޭ ޓަވަރގައި ވެސް
މެއިންޓެއިންކުރަން، މި ދެންނެވީ ރިޓެއިންކުރަން. އެ ހުރިހާ ފުރުޞަތެއް ހަމައެކަނި މުވައްޒަފުންގެ ބެނެފިޓަށް
ވިސްނާފައި އަޅުގަނޑުމެން އެކަން އެގޮތަށް ކޮށްފިއްޔާމު ދެއަރ ކޭން ބީ ރެޕަކަޝަންސް އަސްލު ގައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭގެ ސޭފްޓީ ކޮންސަރންސްތަކެއް ވެސް ހުރެދާނެ. އެއީ އެވަރުގެ އިންއެކްސްޕީރިއަންސް
ފަރާތްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޓަވަރުގައި ބެހެއްޓުން. ދެން އަންނަ އަނެއް ކޮންސަރންއަކީ، މި ބޭފުޅުންގެ މި
ފްރަސްޓްރޭޝަން ބިލްޑިންގވެގެން މި އަންނަނީ ރޭޓިންގ އެލަވަންސް ވިޗް އިޒް ލިންކް ޓު ދެއަރ ސެލަރީ.
ރޭޓިންގ އެލަވަންސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ގައިޑްލައިންގައި ޕޮލިސީގައި ވެސް ނީ ންނާނެ ދެ ޔުނިޓަކަށް
ޑިފަރކޮށްފައެއެއް. ހަމަ ހަތަރު ރޭޓިންގ ހޯލްޑްކުރެވޭ ގޮތަށް އިންނާނީ ދެ ޔުނިޓުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ވެސް. ދެން
ސުވާލަކީ ކިހާ ފްރިކުއެންޓްލީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެވޭތޯ އެ ފުރުޞަތު. ޔެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭތި އެހާ
ފްރިކުއެންޓްކޮށް ނުދެވޭ. ބިކޯޒް، މިލިއަންސް އަޅުގަނޑުމެން ސްޕެންޑްކުރަންޖެހޭ ކޮންމެ ރޭޓިންގ އެއް ޓްރެއިން
ކުރަން. އެހެންވީމާ، އެ ރޭޓިން، ބަޖެޓަށް އައީމާ، ޓްރެއިނިންގ ބަޖެޓެއް އައިމަ އަޅުގަނޑުމެން ޕްރިއޮރަޓައިޒުކުރަމޭ
ކޮން ދިމާލަކަށްތޯ އެ ރިކުއަޔަރމަންޓު އެންމެ ފުރަތަމަ މި އިންނަނީ. ސޯ، އެ ބޭސިސްގައި ޓްރެއިނިންގ
އޮޕޮޗުނިޓީސް މި ދެވެނީ. މުވައްޒަފުން އެ ޑިމާންޑުކުރާ ވަރަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭތި ކޭޓަރނުކުރެވުން އެއީ
ވެދާނެ އެ ބޭފުޅުންގެ ފްރަސްޓްރޭޝަން ބިލްޑުވެފައި އިންނަ އެއް ރީޒަން. ދެން ކުރީގައި އެ ފްރަސްޓްރޭޝަން
މަދުވާނެ. ވައި، ބިކޯޒް ކުރިން އަލަށް ވައްދާ ސްޓާފުން ވިލް ބީ ހެޕީ އޭރުގައި ވިތް ދެޓް މާކެޓު ވޭޖު ދޭ ގެޓް
ދެއްތޯ؟ އެކަމަކު މިހާރު، އޭރު 2010 ގައި އަޅުގަނޑުމެން ޓަވަރަށް ވައްދާ މުވައްޒަފުން މި 12 ،2022 އަހަރު
ވެފައި ހުންނާނީ. ތަނަށް ގިނަ ދުވަސްވެފައި ހުންނާނީ. އެ ބޭފުޅުންގެ ވެސް އެކްސްޕްރެޝަންސްތަކެއް ހުންނާނެ.
ލައިސަންސް ހޯލްޑުކުރަން ބޭނުންވާނެ. ރޭޓިންގ ހޯލްޑުކުރަން ބޭނުންވާނެ. ސޯ، ޔޭސް، ދޭ ހޭވް އަ ޑިމާންޑު.
އަޅުގަނޑުމެން އޭތި ކޭޓަރކުރެވޭނީ ކިހިނެއްތޯ މިހާރު ވެސް މަޝްވަރާކުރަމުން މިދަނީ. ރޭޓިންގ އެލަވަންސްތަކާ މި
އެއްޗިސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރިވައިސްކުރެވޭނެ ގޮތެއް. އެކަމަކު ރައިޓް ނައު ބިޒްނަސް ކޮންޓިނިއުޓީއަކަށް
އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޏާ އެ ބޭފުޅުން އެ ޑިމާންޑުކުރާ، މުވައްޒަފުންގެ އެ ޝަކުވާ ކޮމްޕްލީޓްލީ މި ވަގުތަކު
އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އެއްކޮށް ފިލުވައިދެވޭކަށެއް ނެތް. އެކަމަކު ޑިސްކަޝަންސް އަރ އޮ ންގޮއިންގ ހައުޓު ކޭޓަރ
ދެމް. ތެންކިއު.
19

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށްގެންދަވާ.
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ، އެޗް.އާރު ޤުރައިޝާ އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ނަޒްރާ ދެއްކެވި ވާހަކައަށް އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް އެޑްކޮށްލާނަން. މިހާރު އެއްފަހަރާ 10 މީހުން ނެގޭނެ.
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު، ޙަމީދު ވިދާޅުވެއްޖެ ދެއްތޯ އަޅުގަނޑުމެން ސިމިއުލޭޓަރއެއް ގެނެސްގެން ޓްރެއިންކުރާ
ވާހަކަ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭސިކް އޭ.ޓީ.ސީ ޓްރެއިނިންގ އެބަ ދެވޭ ދިވެހިރާއްޖޭގައި. ކުރީގައި
އަޅުގަނޑުމެން ޖެހެނީ މެލޭޝިޔާއިން އެހެންނޫނީ ސިންގަޕޫރަށް ފޮނުވަން. އެހެންވީމާ، ވާގޮތަކީ އެއްފަހަރާ 10
ކުދިން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުފޮނުވޭ. އޭރު އަޅުގަނޑުމެން ރެކްރޫޓުކުރާނީ ވެސް 3 ކުދިން، 2 ކުދިން. އެހާކަންހާ
ވަރަށް. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެފޯރޑުކުރެވޭ 10 ކުދިންވެސް އެއްފަހަރާ ނަގާފައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި
ޓްރެއިންކުރަން. އެހެންވީމާ، އެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބުނީމަ މޭންޕަވަރ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިތުރުކުރަން
ފުރުޞަތެއް ލިބިގެން ދިހައެއް މިހާރު މި އަންނަނީ. ދެން އަނެއް ވާހަކައަކީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ޙަޤީޤަތުގައި
ވެސް ދިމާވާ ޗެލެންޖެއްގެ ވާހަކަ ދެން އަޅުގަނޑު ބުނަން މި އުޅެނީ. އަޅުގަނޑުމެން އޭ.ޓީ.ސީ (އެއަރ ޓްރެފިކް)
ޑިޕާޓްމަންޓު ވެސް މި އޮންނަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ ސްޓްރަކްޗަރ ތެރޭގައި. އަޅު ގަނޑުމެންގެ
އެމް.އޭ.ސީ.އެލް ސްޓްރަކްޗަރގައި އެބައޮވޭ ޕޮލިސީތަކަކާއި ޕޭ ސްޓްރަކްޗަރއަކާ. މި ހުރިހާ އެއްޗެއްގެ ތެރޭގައި އެ
ބޭފުޅުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ގެންގުޅެނީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ޑިސްކަޝަންސްއަކީ އެ ސްޓްރަކްޗަރ
ތެރެއިން ކިހިނެއްހޭ ވަކިކުރާނީ. އެ ސްޓްރަކްޗަރގައި އޮއްވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުދެވޭނެ ދެއްތޯ މާބޮޑަކަށް
ބޭރަކަށެއް. ހަމަ އެހެން މުވައްޒަފުން ވެސް އެބަ ތިބޭ. ހަމަ ޓެކްނިކަލް ބޭފުޅުން ވެސް އެބަ ތިއްބަވާ. އެހެންވީމާ،
މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ޑިސްކަޝަންސްއަކީ ކުރިން މެންބަރު މުޣުނީ ފާހަގަކުރެއްވިހެން ކިހާ ދުވަހެއް ނަގާނެހެއްޔޭ
ދެއްތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ވަރކްކުރަނީ އެގޮތަށް މި ސްޓްރަކްޗަރ ތެރެއިން ކިހިނެއްހޭ މި ބޭފުޅުންނަށް
ކޭޓަރކޮށްދެވޭނީ. ދެން ޙަޤީޤަތުގައި ބޮޓަމްލައިނަކީ މުސާރަ ދެއްތޯ؟ ހަމަ ލިބޭ، އެއީ މި އެކި ގޮތްގޮތަށް ވެސް މި
އަންނަ އެއްޗަކީ. ދެން ޙަޤީޤަތުގައި ވެސް ނަޒްރާ އެ ވިދާޅުވިހެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު އޮޕަރޭޝަންސް މި އޮތީ
ވަރަށް ބޮޑުވެފަ. 2010 އާ މިހާރު އަޅާކިޔާނަމަ ވަރަށް ބޮޑު ތަން، އަޅުގަނޑުމެން ޓަވަރަށް ވެސް ކުދިން އެބަ
ބޭނުންވޭ. އެމް.އޭ.ޓީ.ސީ.ސީއަށް ވެސް އެބަ ބޭނުންވޭ ހަމަ ބައިވަރު ކުދިން. އެހެންވީމާ، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ވަރަށް އުނދަގޫ ކަމެއް ޓަވަރުގައި، މާލޭ ޓަވަރުގައި ތިބޭ ހުރިހާ މީހުން އަނެއްކާ މިކޮޅަށް ޝިފްޓުކުރުމަކީ. އެ
20

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ބޭފުޅުން އެ ޑިމާންޑުކުރައްވަނީ އެގޮތަށް. ތިމަންނަމެންނޭ އެތަނަށް ވެސް ލާންވާނީ. އެއަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ކޭޓަރނުކުރެވޭތީ ފްރަސްޓްރޭޓު މިވަނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އޭގެ ކޮމްޕްރޮމައިސްއަކަށް މި ބުނަނީ އަޅުގަނޑުމެން އެ
ތަނުން ވެސް ކުދިން ނަގާނަމޭ. އެކަމަކު ބޭރުން ވެސް އެބަ ނަގަންޖެހެއޭ ކުދިން. ބެލެންސެއް. އެހެންވީމާ، ހަމަ 10
ފުރުޞަތު ތެރެއިން ފަހެއް ފަހެއް މިހާރު އެ އިނީ އެގޮތަށް. ތެންކިއު.
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ، އޭ.ޓީ.އެސް އިބްރާހީމް ޙަމީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު އެޑްކޮށްލާނަން. މިހާރު ކީއްވެގެންތޯ ކުއްލިއަކަށް 10 މީހުން އިތުރުކުރަންޖެހުނީ؟
މިދިޔަ އަހަރު އޮކްޓޫބަރު މަހު ފުރަތަމަ ފަހަރު އެއްކަލަ މޭންޕަވަރ އިތުރުކުރަން އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން އެޕްރޫވަލް ދިނީ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް. ކޮވިޑަށްފަހު އިނގޭތޯ. އިތުރުކުރަން ދިންއިރު ދެގޮތަކަށް އައީ. މޭންޕަވަރގެ އެބަ އާދޭ އެއްކަލަ
ސިވިލްއެވިއޭޝަން ރިކުއަޔަރމަންޓުގެ ބައެއް ސްޕެޝަލައިޒު މަޤާމުތަކަށް މީހުން ހޮވެނީ. ދެން ހޮވުނުއިރު ވެސް
ވާގޮތަކީ ގިނަދުވަސްވެފައި ތިބި ސީނިއަރ ބޭފުޅުން ހޮވުނީ. ދެން އެންމެ ގިނަ ސީނިއަރ ދުވަސްވެފައި ތިބި މީހުން
ތިބީ ވެސް އެއަރޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލް ސެންޓަރގައި. ދެން މިގޮތުން 10 މީހުން އައިއިރު އޭގެއިތުރުން މޭންޕަވަރ
އިތުރުކުރަން، މި ވަގުތު އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލު ސެންޓަރުގައި ވެސް ޓަވަރުގައި ވެސް ރިކުއަޔަރމަންޓަކަށް މި
އިންނަނީ ޝިފްޓަކަށް މަދުވެގެން ފަހެއް ތިބެންޖެހޭނޭ. އެކަމަކު މޭންޕަވަރ އިތުރުކުރަންޖެހުނީ އަޅުގަނޑުމެން
ޓްރެފިކް ގިނަވީމަ، އިނގޭތޯ. އެއީ ބައެއްފަހަރު މިހެން ޗުއްޓީއަށް ދާންޖެހުނަސް ސަލާމް ބުނާތީ، އެހެންވީމާ،
ޓްރެފިކް އިތުރުވާތީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ ޝިފްޓަކަށް 6 މީހުން އަދި އިތުރު 2 މީހުން ނަގަން އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން
ވާހަކައަކީ އެކަން އެޕްރޫވަލް ދިނީ. ދިނީމަ އޭގެތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން ގާތްގަނޑަކަށް 24 މީހުން މޭންޕަވަރ
ކުރިއަށް އޮތް 5 އަހަރަށް އަޅުގަނޑުމެން ލަފާކުރީ. އެނގިލައްވާނެ އޭގެތެރެއިން އަދި 5 މީހުން މި ނަގަނީ ބޭރުން.
އެހެން ހުރިހާ މަޤާމުތަކަށް މި ނަގަނީ އިންޓަރނަލްކޮށް. މިއަދާ ހަމައަށް އަޅުގަނޑުމެން 10 މަޤާމު އިޢުލާނުކޮށްގެން
އެކި މަޤާމުތަކަށް މީހުން ޕްރޮމޯޝަން، ހަމަ މުޅިންވެސް އިންޓަރނަލް ޖޮބް ޕޯސްޓިންގ. މާނައަކީ މާލޭ ޓަވަރުގައި
އެކަންޏެއް ނޫން. ރާއްޖޭގެ އެހެން އެއަރޕޯޓުތަކުގައި ތިބި މީހުންނަށް ވެސް އެބަ ރިކުއެސްޓު އެބަ އާދޭ. މިސާލަކަށް
ދާދިފަހުން މިދިޔަ އަހަރު ޑިސެންބަރު މަހުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ގަމުގައި ހުރި ކޮންޓްރޯލަރަކު މާލޭ ޓަވަރަށް
ބަދަލުވެއްޖެ ހަމަ އިންޓަރނަލް ޖޮބް ޕޯސްޓިންގގައި. ހަމަ އެގޮތަށް ހަމަ އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެއަރ ޓްރެފިކް
ޓަވަރުގައި ހުރި ކޮންޓްރޯލަރަކު އޭ.ސީ.ސީ، އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލް ސެންޓަރަށް ބަދަލުވެއްޖެ. މިހާރު އިޝޫއަކީ
އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ ކިހިނެއްހޭ 10 މީހުން ބަދަލުކުރާނީ؟ ދެން އަނެއް މައްސަލައަށް ބައްލަވާބައްލަވާ
21

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
މިސާލަކަށް އެހެން ޔުނިޓުތަކުން އަބަދު އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލް ސެންޓަރަށް އައިމަ ދިމާވާ މައްސަލައަކީ، އޭޖު
މައްސަލައެއް ދިމާވޭ. ތި ބޭފުޅުންނަށް އެނގިލައްވާތޯ މިހާރު އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލް ސެންޓަރުގައި މަސައްކަތް
ކުރާ ކޮންޓްރޯލަރުންނަކީ އެވްރެޖު އުމުރަކީ ސާޅީހުން މަތި. ރޭގަނޑު ނައިޓް ޝިފްޓު ނަގަންޖެހުނީމަ ފެޓިގު
މައްސަލަ ދިމާވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ލާޒިމު އެބަކުރޭ ފްރެޝް ރެކްރޫޓު ކޮންމެ ތަނަކަށް ވެސް
ވަކިން ނަގަން. އޭގެ ބަދަލުގައި މިސާލަކަށް އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލު ޓަވަރުގެ މަސައްކަތްކުރަނީ 6 އަހަރު، 10
އަހަރުވެފައި ތިބި މީހުން. ތަޖުރިބާ މައްސަލަ އެބަ އާދޭ. އެހެންވީމާ، އެތާ ތިބި އުމުރުން ތިރީސް އަހަރަށްދާ މީހުން
ނުވަތަ ތިރީސް ފަސް އަހަރަށް ދިޔައިމަ އޭނަ އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލު ސެންޓަރަށް ބަދަލުކޮށްފިއްޔާ ވަރަށް
މުސްކުޅި ކުރޫއެއް މި އޮންނަނީ ދެއްތޯ؟ އެހެންވީމާ، އެކަން އަޅުގަނޑުމެން އެޑްރެސްކުރަން އެބަޖެހޭ. އެކަމަކު ވެސް
ތި ބޭފުޅުން ބައްލަވާ 10 ޖާގައިގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން މި އިޢުލާނުކުރަނީ 5 ޖާގަ ބޭރަށް. އަނެއް 5 ޖާގަ
ކުރިއަށް އޮތްތާނގައި އިޢުލާނުކުރާނީ ހަމަ އިންޓަރނަލް ޖޮބް ޕޯސްޓިންގއަށް. ހަމައެކަނި މާލޭ ޓަވަރުގެއެއް ނޫން،
މިސާލަކަށް މާމިގިލީ ޓަވަރުގައި ހުރި ކޮންޓްރޯލަރު ވެސް އެބަ ރިކުއެސްޓުކުރޭ ތިމަންނަ ވެސް ފުރުޞަތު ބޭނުމޭ.
އެހެންވީމާ، އެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުމެން ފަހިކޮށްދޭނަން. އެކަމަކު މި ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ހުރިހާ ބޭފުޅުން
އިންޓަރނިޓީ މީހުން ރާއްޖޭގެ އެހެން އެއަރޕޯޓުތަކުންނާއި މާލޭ ޓަވަރުން ޓްރާންސްފަރކުރެވެން ނެތީމަ އަސްލު
މިގޮތަށް މި ގެންދަނީ އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފަހު ފުރުޞަތު.
އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ހަމަ، އަޅުގަނޑަށް އެބަ އޮތް އޭ.ޓީ.އެސް ސްޓްރަކްޗަރއެއް ލިބިފަ. މީގައި
ހަމަ ގައިމުވެސް ޠާހާ ވެސް އެބަ އިންނެވި ސޮއިކުރައްވާފަ. 17.6.2021 ގައި ސޮއިކޮށްފަ. 21 ޖޫން 2021 ން
ފެށިގެން އިފެކްޓިވްވާ އެއްޗެއް އިނގޭތޯ. ދެން ތި ބޭފުޅުން ބޮޑަށް ހަމަ 2010 ގައި ބަދަލުވި ސްޓްރަކްޗަރއެއް
ކަމަށް ވާހަކަދައްކާތީ އަޅުގަނޑަށް، ދެން މިއީ ކީއްވެގެންތޯ 2021 ޖޫންގައި ސޮއިކޮށްފައި އަނެއްކާ އައު
ސްޓްރަކްޗަރއެއް ނެރެން ޖެހިގެން މި އުޅެނީ އަޅުގަނޑަށް ކުޑަކޮށް ސުވާލު އެބަ އުފެދޭ އަޅުގަނޑު. އަސްލު
ސާފުކުރަން ބޭނުން މި 2 ތާރީޚު އެހާ ބޮޑަށް ދިމާނުވާތީ ވެސް އިނގޭތޯ. ދެން އަނެއްކަމަކީ، އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ
22

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
މިހާރު އެމް.އޭ.ޓީ.ސީ.ސީގައި ތި ނަގާ ކުދިންނަށް އޮންނާނެބާވައޭ ފުރުޞަތު ޓަވަރުގައި ތިބި ކުދިން އެގޮތަށް ތިއްބާ
އިތުރަށް ރޭޓިންގ ޖަހައިގެން އެއަށްވުރެ ބޮޑު މުސާރައެއް ނެގުމުގެ. އޭތި އަޅުގަނޑު ބޭނުން ސާފުކޮށްލަން އިނގޭތޯ.
ދެން އެއާއެއްކޮށް ހަމަ އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރާ ތި މުސްކުޅި އުމުރަށްދާއިރު ހަމަ، ދެން ޓަވަރުގައި ތިބި ކުދިން އެހެން
ތިބެގެން މުސްކުޅި ވާންވީތޯއޭ؟ ދެން އެ ކުދިންނަށް ކުރިއަށް ނުގޮސް ހަމަ އެތާ ތިބެގެން މުސްކުޅިވާން
ދޫކޮށްލާނީތޯއޭ، އެއީ ވެސް އަޅުގަނޑު ހިތުގައި އުފެދޭ ސުވާލެއް. ދެން އެ ކުދިންވެސް ޓަވަރަށް ފުރަތަމަ ވަޒީފާއަށް
ވަން ދުވަހު ވެސް ހުންނާނެ އުއްމީދުތަކެއް، ކުރިއަރައިދިޔުމުގެ ވިސްނުންތަކެއް ވެސް ދެއްތޯ؟ އަޅުގަނޑު ހިތުން ތި
ބޭފުޅުން އެކަމަށް މަގުފަހިކޮށްދޭންޖެހޭ. ދެން އަޅުގަނޑު އެންމެ ބޮޑަށް ގަބޫލުކުރާ އެއްކަމެއް، ތަނުގެ ކެޕޭސިޓީ ޝޯޓް
ކަމްސްއެއްގެ ސަބަބުން އެއްވެސް މުވައްޒަފެއްގެ ޙައްޤު ގެއްލިގެންނުވާނެ. މުވައްޒަފަކަށް އޮންނަ ފުރުޞަތެއް ވެސް
ގެއްލިގެންނުވާނެ. ކެޕޭސިޓީ ބިލްޑުކޮށްފައި، މުވައްޒަފުންނަށް އެ ފުރުޞަތު ހޯދައިދިނުމަކީ އެއީ، ތަނުގެ ހިންގަން
ވެރިން މިލަނީ ކޮންމެވެސް ކަމެއްގައި ހަމަ ގައިމުވެސް. އެ ބޭފުޅުންގެ ޒިންމާއެއް. އެހެންވީމާ މިހާރު ދެން ކުރީގެ
ކެޕޭސިޓީ ނެތި، ކުއްލިއަކަށް ތަނުގެ ޓްރެއިނިންގ ކެޕޭސިޓީ އިތުރުވުން އެއީކީ ދެން މިހާރު ޓަވަރުގައި ތިބޭ
ކުދިންނަށް އެމް.އޭ.ޓީ.ސީ.ސީ އަށް ބަދަލުވުމަށް އޮތް ފުރުޞަތަށް ނޫނިއްޔާ، އެ ކުދިން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެއީ
ކުރިއެރުމެއް. އިތުރު އޮޕޮޗުނިޓީސްތަކެއް އެ ލިބެނީ. އެކަމަށް ހުރަސްއެޅިގެންނުވާނެ. އޭގެ ސަބަބުން މަޤާމުގެ
ކުރިއެރުން އެބަ ލިބޭ. މުސާރައިގެ ކުރިއެރުން ލިބޭ. ބޭސިލަކީ މުހިންމު އެއް ކަމަކީ ހަމަ ޕޭ. އެ ޕޭއަކީ ވަރަށް
މުހިންމު އެއްޗެއް. ދެން އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ، މިހާރު މި ގޮތަށް މިކަން ދިމާވީމަ އަސްލުގައި މި ރޭޓިންގ ޕޭއަށް
ޑިޕެންޑުވެފައި މި އޮންނަ، ޕޭ ރޭޓިންގއަށް ޑިޕެންޑުވެފައި މި އޮންނަ އޮތުމަށް، ޕޭ ސްޓްރަކްޗަރއަށް ބަދަލުގެންނަން
ގެނެވޭނެ އެއްވެސް ގޮތެއް ނެތްބާވައޭ. ނޫނީ ގެނެސްގެން ވެސް އެކަން ޙައްލުކުރެވިދާނެބާއޭ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަގުތު މިއޮތީ ވަރަށް ޝޯޓްވެފަ. އެހެންނަމަވެސް، ވަރަށް ކުރުކޮށް އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ ހަމަ
ވިދާޅުވާން. އަދިވެސް ދެ ބޭފުޅަކު އެބަ ތިއްބެވި ފުރުޞަތަށް އެދިފަ.
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ، އެޗް.އާރު ޤުރައިޝާ އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ ސުވާލަށް އަޅުގަނޑު ޖަވާބެއް ދޭނަން. ޖޫން 2021 ގައި މި ނެރެފައި މިއޮތީ ކޯއްޗެއްތޯ
ދެއްތޯ؟ އެކަން ވެފައި މި އޮތްގޮތަކީ، އެންމެ ފަހުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުންނެވި ސީ.އީ.އޯ ގޯޑްން ސްޓުވަރޓް
23

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ވަޑައިގަންނަވައިގެން ފުރަތަމަ ކުރެއްވި އެއް މަސައްކަތަކީ ތަނުގެ މަސައްކަތްތައް އޭރު ރޭވިފައި ހުރި ގޮތް. އެޒް،
އިޒް ކިޔާފައި މިހާރު އެގްޒިސްޓިންގ ސްޓްރަކްޗަރ ފޯމިއުލޭޓްކޮށްފައި، އައު ފޯމެޓަކަށް ލާފައި ނެރުނީ. ތަނުގެ
ވޯކިންގ އެއްވެސް ވަރަކަށް ބަދަލުވީކީ ނޫން. އެހެންވީމާ، އެއްކަލަ 2010 ގެ ސްޓްރަކްޗަރގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން
މި ދައްކަނީ. ތަނުގެ މަސައްކަތް އޮތީ އެގޮތަށް ރޭވިފަ. އެހެންވީމާ، 2021 ގައި މި ނެރުނީ ހަމަ އެ ސްޓްރަކްޗަރ
މި ފޯމެޓްގައި އެޒް، އިޒް ކިޔާފަ. އެއްވެސް ބަދަލެއް ގެނެއްސައެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އިމްޕްލިމެންޓޭޝަނަކަށް ނާދޭ
އެއްވެސް ބަދަލެއް. ދެން ރޭޓިންގގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ޙަމީދާ ހަވާލުކޮށްލާނަން.
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ، އޭ.ޓީ.އެސް އިބްރާހީމް ޙަމީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ރޭޓިންގ ވާހަކަދައްކާއިރު، ޙަޤީޤަތުގައި މާލޭ ޓަވަރުގައި މި އިންނަނީ އަޅުގަނޑުމެން މި ކިޔާ އެރޮޑޮމް
ސެކްޓަރ. ދެން އެއަރ ޓްރެފިކް ކޮންޓްރޯލް ސެންޓަރުން މި އިންނަނީ އިތުރު ދެ ސެކްޓަރ މި އިންނަނީ. މި ދެ
ތަނުގައި މަސަކަތްކުރާ މީހުންނަކީ ކައިރިކައިރީގައި މަސއްކަތްކުރާ މީހުންނަށް ދިމާވާތީ ހަމަހަމަކުރުމަށް ޓަކައި
އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކައަކީ ހަތަރު ރޭޓިންގ، ވާހަކައަކީ ސިވިލްއެވިއޭޝަން ރެގިއުލޭޝަން ކަނޑައަޅަނީ އެރޮޑޮމް
ރޭޓިންގ އޮންނަން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަފާނަން އިތުރަށް އައި.ކިއު އެނެކްސް ވަންގައި މި އިންނަނީ އެންމެ
ރޭޓިންގއެއް. އޭގެ ފަހުން އޭ.ޓީ.އެސް މެނޭޖްމަންޓުން އިނީޝިއޭޓް ނަގައިގެން 2020 ގައި ސިވިލްއޭވިއޭޝަން
ބަދަލުކުރީ ޔޫރޯ ކޮންޓްރޯލްގެ ރޭޓިންގ ޕޮލިސީއަށް އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު އެއީ ވެސް މާލޭ ޓަވަރ ކޮންޓްރޯލަރަށް
ބެނެފިޓްދޭންވެގެން. 4 ރޭޓެއް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ސާފު ބަހުން ލިޔެފައި، އަޅުގަނޑުމެން އަތުގައި އިންނާނެ
ރޭޓިންގ ގައިޑްލައިންސްގައި. މިހާރު ވެސް މާލޭ ޓަވަރުގައި މަސައްކަތްކުރާ ސީނިއަރ ހުރިހާ ބޭފުޅުން ހަތަރު
ރޭޓިންގ، ތިން ރޭޓިންގ މެއިންޓެއިންކުރަމުންދާނެ. ދެން މުސާރައިގެ ކުރިއެރުން، ދަންނަވަންތޯ މުސާރައިގެ
ކުރިއެރުން ލިބޭނެ މާލޭ ޓަވަރުގައި ހުންނަ މީހާއަށް ވެސް އަދި ރާއްޖޭގެ އެހެން އެއަރޕޯޓަކުން ވެސް ނަމަވެސް
އިނީޝިއަލް ފުރަތަމަ ލައިސަންސް ލިބުމަށްފަހު، އެމް.އޭ.ސީ.އެލް ޕޮލިސީ އިންނަގޮތުން ތިން އަހަރުން ތިން އަހަރުން
މި އަންނަ ޕޭ ގުރޭޑް އަބަދުވެސް މައްޗަށްދާނެ. އެއްވެސްކަހަލަ އެއަށް ޗޭންޖެއް ނާންނާނެ. އެކަމަކު، މި
ދަންނަވާހެން ޓްރެއިނިންގ ؛ ދެންމެގައި ޝިފާޢު ވިދާޅުވެއްޖެ ލިބޭނެތޯ؟ ދަންނަވަންތޯ އަޅުގަނޑުމެން އާންމުކޮށް
ހަތަރު ރޭޓިންގ ހަމަކުރެވެނީ 20 ،15 އަހަރުން. އެހެންވީމާ، މިހާރު ތިބި ކުދިން ދަންނަވަފާނަން ތީގެ ތެރޭގައި
އެބަތިބި 6 އަހަރުވެފައި ތިބި ކުދިން. ބަރާބަރު 5 އަހަރުތެރޭގައި، އޭގެތެރެއިން ގިނަ ކުދިން މިހާރު 6 އަހަރުވީއިރު
ދެ ރޭޓިންގ މެއިންޓެއިންކުރޭ އެ މީހުން. ތި ބޭފުޅުން ވިސްނާބައްލަވާ! އެހެންވީމާ، މިހާރު ޓަވަރުގައި ވޮޗް
24

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
މެނޭޖަރަށް އެބަތިބި 17 އަހަރުވެފައި ހުރި. އޭނަ ބޭސިކް ޕޭއަކީ ހަމަ މާލޭ ޓަވަރުގެ 25 އަހަރުވެފައި ހުރި މީހާ
ރޭޓިންގ އެއްވަރެއް ހުންނާނީ. އެހެންވީމާ، މިހާރު އަލަށް ވައްދާ މީހާ އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންނާނެ ކެރިއަރ
ޕްރޮގްރެޝަންގައި ގްރޫޑް ވަން، ގްރޭޑް ޓޫ، ގްރޭޑް ތްރީ، ސީނިއަރ ކޮންޓްރޯލާއާ ހަމައަށް ދާއިރު
މެއިންޓެއިންކުރަންޖެހޭނީ އަސްލު ދެ ރޭޓިންގ މެއިންޓެއިންކުރަންޖެހޭނީ. ހަމައެކަނި ޑިއުޓީ އިންޗާޖާއި، ޑެޕިއުޓީ
އެކަނި ހަތަރު ރޭޓިން މެއިންޓެއިންކުރާނީ. އެހެންވީމާ، ސުވާލަކީ، މިހާރު 6 އަހަރުވެފައި ތިބި މީހުންނަށްވުރެ ކުރިން
ލިބޭނެތޯ؟ އަޅުގަނޑަކަށް ހިއެއްނުވޭ އެއީ ޕޮސިބަލް ކަމެއްހެންނެއް. 2021 ،2020 ގައި އަޅުގަނޑުމެނަށް އެއްވެސް
ޓްރެއިނިންގނެއް ނުހިންގުނީ އެއްކަލަ ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހިންގާތީވެ އެއްކަލަ ކޮވިޑްގެ ސަބަބުން. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ރާވާފައި މި އޮތީ އެއްވެސް މުވައްޒިފަކު ވައްދާފައި އެންމެ
މަދުވެގެން ތިން ވަރަކަށް އަހަރުގެ ތެރޭގައި ފުލް ފްލެޖު ކޮންޓްރޯލަރަކަށް ބޭނުން ހުރިހާ ޓްރެއިނިންގނެއް ދިނުން.
އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ގޮތަކީ. ސާފުވެއްޖެ ދެއްތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި، އަޅުގަނޑު ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.
ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކުރުކޮށްލާނަން އިނގޭތޯ. އެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު
ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވާ ސުވާލެއް. ދެން އެއަށް ކްލިއަރ ޖަވާބެއް ދެއްވައިފިއްޔާ ރަނގަޅު. ދެން ދެވަނަ ކަމަކީ
އަޅުގަނޑުގެ ހުށަހެޅުމެއް. އެއީ ޕެޓިޝަންގައި މިހިރަ ކަންތައްތަކަކީ އަޅުގަނޑު ވެސް މިހާރު މި އިވެމުންދާގޮތުން
ވަރަށް ޓެކްނިކަލް ވެސް ކަމެއް. އަދި އިތުރަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލަންޖެހޭނެ ކަންތައްތަކެއް ހުރި ކަމަށް
އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން. އެހެންވީމާ، މި ހުށަހަޅާފައި ހުރި ނުކުތާތައް ތި ބޭފުޅުން ދެކެވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކާއި،
އެއަށް ހޯއްދެވިދާނެ ޙައްލަކާއި އަދި ޙައްލެއް ހޯއްދަވައިދެއްވެން ނެތްނަމަ އޭގައި ހުރި ސަބަބުތައް ދޭހަވާ ގޮތަށް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިޔުމަކުން ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުން. އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން މުޤައްރިރު މެދުވެރިކޮށް ތި ބޭފުޅުންނަށް
އިނގޭތޯ. ސުވާލެއްގެ ގޮތަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުން ވަރަށް ކްލިއަރކޮށް. ތި ބޭފުޅުން
ގަބޫލުކުރައްވަންތޯ، މެނޭޖްމަންޓުން ގަބޫލުކުރައްވަންތޯ އެއަރ ޓްރެފިކް ސަރވިސް ސެކްޝަންގެ ވެރިން އެ
25

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ސެކްޝަންގެ މުވައްޒަފުންނަށް ނާއިންސާފުން އެއްވެސް ގޮތަކަށް ކަންތައް ހިނގާ ކަމަށް؟ އެ ސުވާލު ސާފުވެއްޖެއްޔާ
އަޅުގަނޑަށް ދެން މިއަދަށް ފުދޭނެ. ދެން ބާކީ ބައި ލިޔުމުން ހުށަހެޅުއްވީމަ ރަނގަޅު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިބްރާހީމް ޠާހާ.
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޑެޕިއުޓީ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހީމް ޠާހާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އެއްގޮތަކަށް ވެސް އޭތި ގަބޫލެއްނުކުރަން އިނގޭތޯ. ހަމަ ހެޔޮހިތުން މި ދަންނަވަނީ އިނގޭތޯ. އެއްގޮތަކަށް
ވެސް އެކަހަލަ ކަމެއް ނުހިނގާ. އެކަހަލަ އެއްވެސް ކަމެއް ނެތް މީގެތެރޭ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑަކީ މިއޮތް ހުރިހާ
ދުވަހު އޭ.ޓީ.ސީ މެނޭޖުކުރަމުން އައި މީހާ. މިހާރު އިބްރާހީމް ޙަމީދު އެ މެނޭޖުކުރައްވަނީ. އެކަހަލަ އެއްވެސް ކަމެއް
ނެތް އިނގޭތޯ. އަޅު ގަނޑުމެންނަކީ ހަމަ މުވައްޒަފުންނާއި ބިޒްނަސްއާ ހަމަ ބެލެންސެއް ގެންގުޅެވޭތޯ މަސައްކަތް މި
ކުރަނީ. މިހާރު ވެސް މި ޝަކުވާއަށް އެޑްރެސްކުރުމުގެ ގޮތުން، މުޣުނީ އެ ފުރަތަމަ ކުރެއްވި ސުވާލު،
އަޅުގަނޑުމެން މި ބެލެންސެއް ގެންގުޅުމުގެ ގޮތުން، ބިޒްނަސްއާއި ސްޓާފުންނާ ދެބައި މީހުންނަށް ވެސް ބެލެންސެއް
ގެންގުޅުމުގެ ގޮތުން މި 10 ފުރުޞަތު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ބަހާލީ. މި ޝަކުވާކުރާ ކުދިންނަށް 5 ފުރުޞަތު. 5
ފުރުޞަތު އައު ކުދިންނަށް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެވެސް، އެހެންނޫންނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި 10 ފުރުޞަތު
ވެސް ހަމަ އޮތީ ބޭރަށް އިޢުލާނުކުރާ ގޮތަށް. އެކަމަކު، މި ޝަކުވާ އައުމާ އެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ކުދިންނާ
ބައްދަލުކޮށްފައި ނިންމާލީ 5 ފުރުޞަތު އެ ކުދިންނަށް، 5 ފުރުޞަތު ފްރެޝް ކުދިންނަށް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ،
އެކަހަލަ އެއްވެސް ކަމެއް ނެތް. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި ވެސް ނޯންނާނެ އަޅުގަނޑުމެންގެ
ކުންފުނީގައި. ތެންކިއު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން ޙުސައިން ޤާސިމަށް.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
26

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ޝުކުރިއްޔާ. ތި ބޭފުޅުން ވިދާޅުވެއްޖެ މި ޕެޓިޝަން ތި ބޭފުޅުން ވެސް ވިދާޅުވި ވާހަކަ. ދެން މި ޕެޓިޝަން
ހުށަހެޅުއްވި ފަރާތުން، ދެންމެ ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ކުރި ސުވާލު. އެކަމަކު، ތަފާތު
ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑު ކުރާނަން. އެ ބޭފުޅުން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ވެރިން އެ ބޭފުޅުންނާ ދޭތެރޭގައި ނާއިންސާފުން
ކަންތައްތަކެއް ކުރާތީވެ މީގައި ހަތް ކަމެއް ފާހަގަކޮށްފައި އެ ބޭފުޅުން މި ޕެޓިޝަން ހުށަހަޅުއްވާފައި މީނދީ
އިނގޭތޯ. ދެން މީގެ 7 ވަނަ... އެންމެ ފަހު، އެ ބޭފުޅުން އެބައިން މީގަ ޙައްލަކަށް ވެސް ވާހަކައެއް ބުނުއްވާފަ.
ދެން އެއީ ޓެކްނިކަލް ކަންތައްތަކެއް މީގެ އެކުލެވިގެންވާތީވެ އަޅުގަނޑު ކޮންމެހެން މިއަކަށް ގޮތެއް ކިޔަނީކީ ނޫން
އިނގޭތޯ. މިއީ މި ބޭފުޅުން؛ ދެން އަޅުގަނޑަށް ފުރަތަމައިނުން، އެހެން ކަންތައްތައް. ދެން އަނެއް ކޮޅުން
އަޅުގަނޑުމެން އެއްގޮތަކަށް ވެސް ތިބޭފުޅުންގެ ކުންފުނީގެ އިންޓަރނަލް ހިންގުމަކާ ދޭތެރޭގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން
ވަންނަނީކީ ވެސް ނޫން. އަޅުގަނޑު މީގެ ލިޔެފައި ހުރި އެއްޗެއްސަކާއި، ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެހީމަ އޭގެއިން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރަނގަޅަށް އެއްޗެއް އޮޅުން ނުފިލާތީވެ އަނެއްކާ ވެސް އަޅުގަނޑު މި ސުވާލަށް ދާން މި ޖެހުނީ.
އަޅުގަނޑު ކުރި ސުވާލަކީ، ކުރީގައި ކުރި ސުވާލުން ޠާހާ ވިދާޅުވީ މީގެއިން ބޮޑަށް މި ފާހަގަކުރެވެނީ
ޓްރެއިނިންގއަށް ބޭސްކޮށްފައޭ އެލަވަންސް މި އިންނަނީ، މީތި ކިޔާލީމަ އަޅުގަނޑަށް ދޭހަވާ އެއްޗަކީ، އިނގޭތޯ.
ޓްރެއިނިންގއަށް ބޭސްކޮށްފައޭ އެލަވަންސް އިންނަނީ. ދެން އަޅުގަނޑު އެގޮތަށް މި ސުވާލުކުރީމަ ޠާހާ ދެއްވި
ޖަވާބަކީ، ކުޅުދުއްފުށީ ޓަވަރުގައި ހުންނަ ކުއްޖާއަށް ދުވަލަކު 80 ރުފިޔާއޭ ލިބެނީ. 85 އެހެންނޫންތޯ؟ އަށްޑިހަ
ފަހެކޭ. މާލޭ ޓަވަރުގައި މަސައްކަތް ކުރާ ކުއްޖާއަށް 220.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޑުކޮށްލަދެއްވުން އެދެން. ބަންގިއަށް އިޙުތިރާމުކުރުމުގެ ގޮތުން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރިއަށް ގެންދަވާ އިނގޭތޯ.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
މުޤައްރިރު ބަންގި ނިމިއްޖެތޯ؟ އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އޭރުގައި އެ ކުރި ސުވާލަށް އަޅުގަނޑަށް ދެން ޖަވާބު ހަމަ ސާފު
ނުވާތީވެ. މީގެ ވަކި ގޮތަކަށް އެ ބޭފުޅުން ލިޔުއްވާފައި އޮތީމަ، އަޅުގަނޑަށް ހީވޭ މި ހަމަ ރަނގަޅަށް އެބަ ޖެހޭހެން
ސާފުވާން އިނގޭތޯ. މި ޕޮއިންޓުގައި ބޮޑަށް މި އިންނަނީ؛ ދެން މީތި އެއްކޮށް ކީމަ ވެސް އެބަ އެނގޭ މިއުޅެނީ
އެއްކަލަ ގެއަށް ގެންދަން ލިބޭވަރު އެއްތަނުން އަނެއް ތަނަށް، ނޫނިއްޔާމު އެއް ތަނެއްގައި މަސައްކަތް ކުރާ ބަޔަކާއި،
27

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
ނޫނީ އެހެން ތަނެއްގައި މަސައްކަތް ކުރާ ބަޔަކާ، އެކަމަކު އެއް ކުންފުންޏެއްގައި މަސައްކަތް ކުރާ މީހުންނޭ.
ތަފާތީއޭ. އެއް ވަޒީފާއެކޭ އަދާކުރަނީ ދެއްތޯ؟ އެއީހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މީގައި މި ބޭފުޅުން މި ބުނާ ވާހަކައަކީ.
ދެން ޠާހާ ތި ވިދާޅުވަނީ ކުޅުފުއްފުށީގައި މަސައްކަތް ކުރާއިރު ދުވާލަކަށް އަށްޑިހަ ފަހެކޭ. މާލޭގައި މަސައްކަތް
ކުރާއިރު ދުވާލަކު 45އޭ އިނގޭތޯ. ދުއިސައްތައް ވި އްސޭތޯ؟ 220. އަޅުގަނޑަށް 40 ޖެހުނީ. ދުއިސައްތަ ވިއްސޭ.
އެހެންނަމަވެސް، އެއް ވަޒީފާއެކޭ. ދެން އަޅުގަނޑަށް މީގެއިން މި ފެންނަ އެއްޗަކީ ޓްރެއިނިންގ ބޭސްކޮށޭ މި
އިންނަނީ އެލަވަންސް ހަދާފަ. ދެން އެހެން ވެއްޖެއްޔާ އެހެން ތަންތާނގައި ތިބި މުވައްޒަފުން އެ ޓްރެއިނިންގއަށް
ނުދަނީތޯ؟ ނޫނީއްޔާ ކިތަންމެ ވަރަކަށް ޓްރެއިނިންގ ހެދިޔަސް ހަމަ ދުވާލަކު އެ އިންނަ އަދަދުތޯ އަދަދަކީ؟ މީތި
ހަމަ އޮޅުން ނުފިލައިގެން މިއުޅެނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށްގެންދަވާ!
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޑެޕިއުޓީ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހީމް ޠާހާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެ ޒިންމާ ތަފާތުވަނީ އިނގޭތޯ. މިހާރު އެ ބޭފުޅުން އެ ނަގާ ޒިންމާ ވަރަށް ތަފާތުވޭ. މިހާރު ޓްރެފިކަށް
ބަލާލިޔަސް، ނަންބަރަށް ބަލާލިޔަސް، މިސާލަކަށް މާލޭ އެއަރޕޯޓު ގައި ދުވާލަކު އެބައުޅޭ އިނގޭތޯ އާދައިގެ
ދުވަހެއްގައި 450 ފްލައިޓް މޫވްމަންޓްސް އުޅޭނެ. ބިޒީ ދުވަހެއްގައި އެބަ އަރާ 800 މޫވްމަންޓަށް އެބަ އަރާ.
އެކަމަކު ރާއްޖެތެރޭ އެއަރޕޯޓްތަކުގައި، ބައެއް އެއަރޕޯޓްތަކުގައި ހަފުތާއަކު ތިން ފްލައިޓް. އެހެންވިމާ، އެ ޒިންމާ
ތަފާތުވޭ. އެމީހުންގެ ނަގާ ރިސްކު ތަފާތުވޭ. އަޅުގަނޑުމެން މިއަށް ކިއިދާނެ އިނގޭތޯ ރޭޓިންގ ރިސްކު އެލަވަންސެކޭ
ވެސް އިނގޭތޯ. އެ ބޭފުޅުން އެ ނަގާ ރިސްކަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ފައިސާ މި ދެނީ. އެހެންވީމާ، ރިސްކު އެބަ
ބޮޑުވޭ. މާލޭގައި ވަޒީފާއަދާކުރާ ކުއްޖާ އާއި މިސާލަކަށް ތ.އަތޮޅު ތިމަރަފުށި އެއަރޕޯޓުގައި ހަފުތާއަކު 3 ފްލައިޓް މި
ޖައްސަނީ މިހާރު. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ފައިސާ މި އިންނަނީ ކަނޑައަޅާފަ. ޝުކުރިއްޔާ.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެންމެ ތި އަސްލު ވަޑައިގެންނެވީހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މީގެ. މިހާރު މިއުޅެނީ ތިބޭފުޅުން މި ސްޓްރަކްޗަރ
ބަދަލުކުރިއިރު އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މި އޮނިގަނޑުގެ ތެރެއިން މި އައިސް އުޅޭ، ކިޔައިގެން އުޅޭ ނަންތަކަކާ
28

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
އެއްޗެއްސަށް އައިސްގެން އުޅޭ މައްސަލައެއްހެން މި މައްސަލައަކީ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިއުޅެނީ. މިއީ، އެ ބޭފުޅުން
މި ބުނާ ވާހަކައަކީ ތިމަންނަމެން އެއް ވަޒީފާއެކޭ އަދާކުރަނީ. ތި ބޭފުޅުން ޓްރެއިން ބޭސްކޮށޭ ތިމަންނަމެންނަށް
އެލަވަންސް ދޭންޖެހޭނީ. އެކަމަކު ވަރަށް ބޮޑު ތަން ތަފާތޭ. ދެން މިހާރު މިސާލަކަށް ރޮޓޭޓްކުރާކަހަލަ ގޮތަކަށް ހަމަ
އެއް ގްރުޕެއްގެ ގޮތުގައި މި މީހުން މަސައްކަތް ކޮށްފި ކަމަށް ވަންޏާ، އެ މީހުންނަށް ހަމަ އެއް އެލަވަންސްއެއްގެ
ތެރޭގައި، އެއް ރޭޓެއްގެ ތެރޭގައި މުޅި ރާއްޖޭގައި މަސައްކަތް ކުރަމުން ދެވޭނެތާ ދެއްތޯ؟
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޑެޕިއުޓީ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އިބްރާހީމް ޠާހާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތަންކޮޅެއް ކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގައި އެއަރ ޓްރެފިކް މަދު ޒަމާނުގައި މީގެ ތިރީސް، ސާޅީސް އަހަރު
ކުރީގައި އޮތީ ތިގޮތަށް އިނގޭތޯ. މިހާރު އެއަށްވުރެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމްޕްލެކްސް ޓްރެފިކް. އެހެންވީމާ، އެގޮތަކަށް
އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ސްޓާފުންނެއް ނުގެންގުޅެވޭނެ. މިހާރު ވަރަށް ބޮޑަށް ސްޕެޝަލައިޒް ކޮށްގެން މިއުޅެނީ.
އަޅުގަނޑުމެން ޓަވަރުތަކަށް، ރާއްޖެތެރެ، މިސާލަކަށް އެންމެފަހުން މި ހުޅުވި ހއ. ހޯރަފުށި މިސާލަކަށް.
އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ނަގަނީ އެ ރަށު ކުދިން. އޭގައި އެބަ އޮތް ދެ ބޭނުމެއް. އެއް ބޭނުމަކީ ހަމަ ރަށު ކުދިންނަށް
ވަޒީފާ ދިނުން. އަނެއް ބޭނުމަކީ ހަމަ އެ ކުދިން އެ ޓަވަރަށް ސްޕެޝަލައިޒް ކުރުން. ކުރީޒަމާނުގައި އެއް
އެއަރޕޯޓުން އަނެއް އެއަރޕޯޓަށް؛ އެ ދެން އެއީ ވަރަށް މަދު އެއަރޕޯޓެއް އޭރު ދައުރު ވަމުންދާނެ. އެ މީހުން
ގެންގުޅޭނީ އެއް ލައިސަންސްއެއް. މިހާރު ސިވިލްއޭވިއޭޝަނުން ވެސް ގާނޫނީ ގޮތުން އެ ކުދިންނަށް ދީފައި އޮންނަނީ
ސީދާ އެ ޓަވަރަކަށް ވަކި ލައިސަންސްއެއް. އެހެންވީމާ، އެގޮތަކަށް އޭތި މިހާރު މަސައްކަތެއް ނުކުރާނެ އިނގޭތޯ.
ދެން މާލޭ ޓަވަރާއި އޭރިއާ ކޮންޓްރޯލް ސެންޓަރާ އެއްވަރަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ފައިސާ މި ދެނީ އިނގޭތޯ. 220
ކޮންމެ އެލަވަންސަކަށް. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޣުނީއަށް ފަހު ފުރުޞަތުއަރުވާނަން. އިތުރު ކަމެއް ފާހަގަކޮށްލަން
ބޭނުންފުޅިއްޔާ އަޅުގަނޑު ހަމަ އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީގެ ބޭފުޅުންނަށް ފުރުޞަތު.
މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑްގެ ޖެނެރަލް މެނޭޖަރ، އޭ.ޓީ.އެ ސް އިބްރާހީމް ޙަމީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
29

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން 20 އެޕްރީލް 2022
އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ހަމަ ކުރިން ވެސް ހަމަ، މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީގައި
އެބައުޅޭ ވާހަކައަކީ، މިސާލަކަށް އެއަރ ޓްރެފިކް ސަރވިސަސް މިދިޔަ އޮކްޓޫބަރުން ފެށިގެން ޖީ.އެމްގެ މަޤާމުގައި
އަޅުގަނޑު މި ހުންނަނީ. އަޅުގަނޑުމެން މުވައްޒަފުންނާ ދޭތެރޭ ބޭއިންސާފުން ކަންތައް ކުރާނަމަ އެކަން ރިޕޯޓު
ކުރެވޭނެ ނިޒާމު އެމް.އޭ.ސީ.އެލްގެ ތެރޭގައި އެބަ އުޅޭ. އެހެންވެއްޖެއްޔާ ވިސިލް ބްލޯވަރ އެބަ އުޅޭ. އަޅުގަނޑުމެން
މިކިޔާ ގްރީވަންސް ކޮމިޓީއެއް އެބަ އޮތް. އެންމެ ކުޑަވެގެން އެމް.އޭ.ސީއެލްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރާ ހިސާބަށް، ބޯޑާ
ހިސާބަށް ގެންދެވޭނެ. އެހެންވީމާ، އެ މައްސަލަ މިހާހިސާބަށް ނުގެންގޮސް އަޅުގަނޑުމެން ބޭއިންސާފޭ ބުނީމަ
ޙަޤީޤަތުގައި ވަރަށް ބޮޑު އިލްޒާމެއް އެ އެޅުވެނީ އިނގޭތޯ އަޅުގަނޑުމެން ބޮލުގައި. ޝުކުރިއް ޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ ޙަޤީޤަތުގައި މި ޕެޓިޝަނުގައި އެ ކުދިން ފާހަގަކޮށްފައި ހުރި އިޝޫތަކަކީ
ޙަޤީޤަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން، ބޯޑުން ވެސް ތި ވިދާޅުވިފަދައިން ހަމަ މިހާރު ވެސް ބައްލަވަމުން ގެންދަވާ މަޝްވަރާ
ކުރެވެމުންދާ ކަންކަން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަ އި ދޮރާށި ކަމަށްވާ އެއަރ ޓްރެފިކް ނުވަތަ އެއަރޕޯޓަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ
މައި ދޮރާށި. ކޮންމެ ގޮތެއްވިޔަސް މެއިން އިންކަމް އޭގެ މައްޗަށް ބިނާވެފައި މިއޮތީ ޓޫރިޒަމްއަށް. ޓޫރިޒަމްއަށް
އެންމެ ގިނަ ފަތުރުވެރިން ދަތުރުކުރާ އެއް މަންޒިލް އެއަރ ޓްރެފިކަކީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވެސް އެދެނީ އެ
ބޭފުޅުންނަށް އެ ޕެޓިޝަނުގައި އެދިފައި ހުރި ކަންތައްތަކަށް ތިބޭފުޅުން އިތުރަށް މަޝްވަރާކުރެވި އެކަން ކަމަށް
ޙައްލެއް ލިބިގެން ދިޔުން. އަދި އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން ބައްދަލުކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް ވެސް މި ކަމާ ގުޅުންހުރި
ބައްދަލުކޮށް، އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އިތުރަށް ތިބޭފުޅުންގެ ކިބައިން މަޢުލޫމާތެއް ހޯދަން ބޭނުންފުޅިއްޔާ އަޅުގަނޑު
އިތުރަށް ދަންނަވާލާނަން. އަދިވެސް ފާހަގަކޮށްލަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
އަޙްމަދު ސަލީމް ފާހަގަކޮށްފައިވެއްޖެ މި ޕެޓިޝަންގައިވާ ހަތް ޕޮއިންޓަށް ތިބޭފުޅުންގެ ލިޔުމުން އަޅުގަނޑުމެން މި
ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވައި ދެއްވުމަށް. އަޅުގަނޑުމެން އެދެން އެގޮތަށް އެކަން ކޮށްދިނުމަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ
މިކޮޅަށް ވަޑައިގެން ތިދެއްވި މަޢުލޫމާތަށް. ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުން މިހިސާބުން ނިމުނީ.
____
30